190. številka. Ljubljana, v sredo 20. avgusta 1902. XXXV. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanu za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naše stališče.

Pri XIV. glavni skupščini „Zaveze“ dne 15. avgusta t. l. v Trstu govoril učitelj E. Gangl.

II.

Na podstavi ravnokar citiranih paragrafov in v varstvu člena 13. državnih osnovnih zakonov z dne 21. grudna 1867, ki pravi, da ima vsakdo pravico, z besedo, pisavo, tiskom ali podobami svoje mnenje v zakonitih mejah svobodno izražati, se je dvignilo ne samo naše, nego vse napredno avstrijsko učiteljstvo na stališče, na katerem stoji danes neomajano in neizprosno, boreče se za svoj ugled, boreče se za svoje pravice, boreče se in vse svoje sile žrtvujoč za povzdigo ljudskega šolstva, od katerega naj uživajo vsi državljani v enaki meri njega neprecenljive dobrote! Napredno učiteljstvo stoji na svojem stališču kot neupogljiv vojščak, ki se bojuje za dom in njega blaginjo. Z uma svetlimi meči smo stopili na bojno polje, a naše stališče ni samo bojevito, naše stališče je obenem demokratično, ker hočemo — kakor sem dejal — da bodi vsak deležen vzgoje in omike!

In to je eden izmed tistih prepadov, ki nas loči od klerikalcev: Mi hočemo luči in svobode. In to je naše stališče. Oni hočejo temo in vlado. In to je njihovo stališče.

Dovolite mi, gospoda moja, da izrečem precej ob tej priliki svoje začudenje, kako je vendar mogoče, da uide učitelj v krog tistih, kjer vlada načelo, da je šola prokletstvo za narod! Ta krog je — da ostanem pri citatih žalostnega spomina — za vsakega, kdor ima količkaj stanovske zavednosti in stanovskega ponosa, v resnici — fremdes Gebiet! Človek je sicer v teh klerikalnih časih v veliki nevarnosti, da mu kdo izmed tistih, ki so navajeni absolutno vladati, ne zapreti z disciplinirnjem, vendar se usojam ponižno pripomniti, da je tisto uhajanje in tisto proklinjanje vredno našega pomilovanja in zaničevanja.

Sicer pa ne more nihče zahtevati od nas, da bi ravnodušno stali nasproti željam in dejanjem svojih sovražnikov, ki so obenem neprijatelji ljudskega šolstva. Tako bi slabo branili svoj ugled in slabo kazali svojo zavednost. Prizadevanja naših nasprotnikov so kakor hudournik, ki razdira plodno zemljo, ki uničuje to, kar so delavne roke s trudom dobrega ustvarile. Kam bi, prosim vas, prišla vzgoja naše mladine, ako bi obveljal predlog klerikalnih kranjskih poslancev, s katerim so svoje dni zahtevali, naj se uvede po naših šolah zgolj poldnevni pouk? Mi s svojega stališča zahtevamo več šol, da, čim največ šol! V vsakem količkaj večjem kraju bi morala stati šola, potem bi se dvignilo duševno bogastvo našega naroda na visoko stopnjo. Pred leti pa mi je zatrjeval neki klerikalni odličnjak, da bi bilo treba število naših šol skrčiti, češ, da bi se le tako dalo izboljšati naše gmotno stanje! A jaz sem prepričan in vem, da ste z menoj vi vsi tega prepričanja, da bi skrčenje števila naših šol ne prineslo učiteljstvu zaželenega izboljšanja njegovih gmotnih razmer, temveč da bi imeli od tega dobiček samo naši in narodove izobrazbe sovražniki!

Kakor čujem zatrjevati klerikalca, da je za izboljšanje našega gmotnega stanja, pa naj živi ta klerikalec na Kranjskem, Štajerskem, Goriškem, Primorskem ali v Istri, verjamem njegovim besedam toliko, kolikor bi verjel n. pr. kramarju, ki je baš razložil svoje blago po šotoru, pa se milo ozira proti nebu, kličoč: »O, ko bi zdaj-le začelo prav močno deževati.« — Letos so imeli posebno kranjski klerikalni poslanci lepo priliko, da bi nam pokazali svojo veliko ljubezen. A kako so nam pokazali svojo veliko ljubezen, to je nam vsem predobro znano. Med mnogimi prošnjami, ki bi jih moral rešiti v letošnjem zasedanju kranjski deželni zbor, je bila tudi prošnja za izboljšanje gmotnega stanja kranjskega učiteljstva. In ravno ta prošnja je bila eden izmed glavnih uzrokov, da so razgnali klerikalci deželni zbor, češ, tako se najlažje in najizdatnejše maščujemo nad liberalnimi učitelji, ker so pri zadnjih deželnozborskih in državnozborskih volitvah tako vztrajno agitirali za kandidate napredne stranke.

Naš odlični tovariš Jaklič bi sicer, da je slučajno med nami, odločno tajil, a jaz bi mu v tem veselem slučaju precej pokazal 14. številko »Domoljubovo« z dne 17. julija t. l., kjer stoji črno na belem ta-le srčna izpoved klerikalne poštenosti: ... Sicer pa je res, da se sedaj ne morejo skleniti nove doklade na davke. To bodo kmetje menda deželnim poslancem še najlažje odpustili, ako nekaj časov novih davkov ne bo. Učitelji zahtevajo zvišanje plač in to bi se zgodilo skoro gotovo letos, vsled česar bi bilo seveda treba kmetom zopet malo bolj pritisniti na mošnjiček. Zato se pa posebno liberalni učitelji strašno togote, da so spravili klerikalci z obstrukcijo celo deželo v tako velikansko škodo.

Da, resnično je: Liberalni učitelji se togotimo zaradi tega, ker se ščuje s takim pisarjenjem naše ljudstvo proti nam in proti šoli, češ, največ davkov mora kmet plačevati samo zato, da sitimo nikdar site učitelje in da vzdržujemo nepotrebne šole. Na ta način nam vzgaja klerikalizem med preprostim in nerazsodnim ljudstvom hude sovražnike, nam s tem ruši ugled in otežuje naše, že itak težko in naporno delovanje. Klerikalci nam hočejo ugrabiti avtoriteto, ki smo si jo — v olajšanje svojega delovanja in v prid narodovi izobrazbi — priborili z velikim naporom. Mislijo si: če pade učiteljeva avtoriteta, je vzeta ljudstvu vera v vrednost in potrebo šolstva. Navedel bi lahko obilo primerov, ki nam kažejo, s kakimi sredstvi, ki so vse prej nego poštena, rujejo klerikalci proti naprednemu učiteljstvu. Naj zadostujeta samo dva! Odkar so vrgli kaplani v neko vas na Belokranjskem seme klerikalizma, je tamošnji vrli, vzgledni in delavni učitelj siromak, ki živi kot puščavnik v lepi svoji vasi. Delo mu je tovariš. Njegove dlani so polne žuljev, a njegovo trtje je krasno in bogato: vzor naj bi bilo klerikalnim sosedom. Kadar se vrača zvečer truden iz vinograda domov, ga sicer žali, da ga celo od zagrizenih starišev otrovani otrok ne pozdravlja dostojno, kakor ga je učil v šoli, a vesel je vendar-le na tihem, ko se spomni, da mu bo plemenita trta jeseni bogato poplačala obili trud. A ko gre s prvim žarom mladega jutra zopet v svoj vinograd, vidi tam porezano žično ograjo in v trtju polno nametanega, kot klobuk debelega kamenja! — Bilo je v drugi vasi, kjer je naprosil tamošnjega nadučitelja njegov svak, naj bi šel njegovemu otroku za krstnega botra. A ker je dotični nadučitelj naročnik »Učit. Tovariša« in ker voli napredne poslance, ter je torej »liberalec«, niso gospod župnik dovolili, da bi bil nadučitelj krstni boter! Da, gospoda, vse to se je resnično zgodilo, in morda bi ne bilo prenapačno, da bi polagoma pozvedeli, koliko takih in enakih lepih rečij se je že zgodilo naprednim učiteljem! Potem bomo lahko z mirno vestjo trdili, da je klerikalizem naš največji sovražnik, ki se širi kot kuga po lepih slovenskib deželah, potem bo z nami vred vsak priznal, da je naše stališče, ki ga zavzemamo proti klerikalizmu, edino pravo in edino možno, takorekoč prirodna posledica sistematičnega klerikalnega ruvanja proti nam, našemu ugledu in vplivu! A vsemu takemu in enakemu navalu stoje v bran naši neupogljivi tilnikli in bodo stali toliko časa, dokler bo gorela po naših tleh ideja napredka in svobode! Prepričan sem, da nam bodo priskočile končno tudi c. kr. šolske oblasti na pomoč, saj nismo napredni učitelji naposled samo zato na svetu, da bi se lasali s klerikalci, nego v nas živi tudi vera, da imamo tudi zato izpričevala učne uspo-

LISTEK.

Po Gorenji Italiji.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Nepopisen, čudovito krasen vtisk pa dela na občutno dušo veličastni trg sv. Marka. 175 m je dolg, na zahodnji strani 56 in na vshodnji 82 m širok, — raven kot plesna dvorana, z marmornatimi in trahitnimi pločami. Na vshodu ga meji fantastična romanska Markova bazilika in Piazzeta, na severu in jugu trinadstropne prokuracije in na zahodu Palazzo reale — same gigantske stavbe rafiniranega razkošja in bogastva.

Med baziliko in kraljevsko palačo je danes z deskami zagrajen prostor, v njem pa ogromen kup kamenja — razvalina Campanila. Pionirji, pod nadzorstvom častnikov in arhitektov, odvažajo v samokolnicah sipino na priproste velike čolne, katere vlačijo parniki na morje, kjer mečejo podrtine v vodo. Pred Markovo cerkvijo stoje trije ogromni bronasti podstavki drogov za zastave, okoli teh pa poseda neštevilo krotkih golobov. In tu je veselje tujcev, zlasti otrok doma. Golobje sedajo človeku na ramena in na roke ter zobljejo krmo, ki se jim daje iz dlani ali iz papirnih zavitkov. Otročiči zlatih in črnih kodrov so begali med to golobjo jato, vriskali ter se smejali živalicam, ki so jim sedeli na klobučkih ali na lakteh, se dobrikaje drgnili ob otroška ličeca in zadovoljno grulé hiteli zobati.

Ko se zvečeri, posedejo golobčki po neštevilnih stolpičkih in pomolih, stebrih, kipih in okraskih ter počivajo, da zarumeni nova jutranja zarja.

Po Velikem kanalu pa se gnetejo gondole, električne žarnice in obločnice zažaré tisočero in tisočero, in na Markov trg se zgrinjajo množice elegantnega občinstva. Kakor bi se odprle zatvornice, hite iz vseh strani, iz vseh ulic in kanalov ljudje na trg, kjer si je že v velik krog razvrstila mestna uniformirana in mojstrsko izvežbana godba svoj oder ter svoje vzvišene pulte. Na obeh straneh trga so velike moderne kavarne, ki so postavile več vzporednih stolov in mizic ob kuracijah. Mahoma so vsi sedeži polni in natakarji prinašajo kavo, sladoled, pivo in vino.

Na ogromnem prostoru med sedečo gospodo pa se sprehajajo tisoči, ljudje najrazličnejših rodov in jezikov. Čudovito vrvenje nastane, da se ti zdi, kakor da si zašel v ul roječih čebel. Na trgu pa je svetlo ko podnevi. Vse Benetke so zbrane in tudi otročičev najmanjše starosti ne manjka.

Tedaj pa zasvira godba in vse utihne. In po velikanski dvorani, nad katero se razpenja silni obok z milijoni zvezd posutega nébesa, se razlegajo razkošni akordi najznamenitejših skladb največjih komponistov. Mozart, Gounod, Verdi, Mascagni in Leoncovallo so bili tega večera na vsporedu. Dirigent, ki ga je hvalil v zadnjem letu svojega življenja sam Rikard Wagner, je velik umetnik, umetniki so njegovi godci in le umetniška so dela, ki se izvajajo.

Zato pa je vžitek teh koncertov na Markovem trgu vsekdar največji in najlepši. Še nikdar ni učinkovala glasba s toliko opojno silo na moje srce, ko tam sredi divotnih benečanskih palač, pred veličastno Markovo cerkvijo. Bujnost v akordih, bujnost v življenju, ki me je obdajalo, in kamor sem pogledal, bogastvo in krasota!

In ko se konča točka, zaploska občinstvo in tlesk dlani odmeva kakor bi bi se lovil vihar med gostim vejenjem bohotnega gozda! Radosten smeh živah nih otrok — koketno gruljenje bujnolasih krasotic velikih črnih oči in prelestnih stasov — pred mano pa kipeča čaša gostega »monakovčana«!

Pa da bi ne bil človek srečen? —

Tedaj pa se je začulo petje. Mogočno, samozavestno, a hkratu nekako pobožno navdušeno je odmevalo. Občinstvo je takoj utihnilo in nekak tesen občutek se je polastil duš poslušalcev. Kdo prepeva? Na Markovem trgu ob 9. zvečer koncerti močnih pevskih društev niso navadni. In ti glasovi — te besede niso domače, niso italijanske. Trdo, grozeče, a hkratu sentimentalno zanosno zvené široki akordi neznanega komponista: ... «Fest steht und treu die Wacht am Rhein!«

Torej tudi tukaj! — Glej jih možičke v debelih lodenastih »kamižolah«, s kocinastimi klobuki in jelenjimi repki! Na hrbtu visi vsakomur ročen kovčeg ali pa obsežen »Rucksack«. Majhni in široki, trebušasti so večinoma, skoraj belih brk in na nosu jim vise očala ... Ali tenoriste — že postarne gospode — imajo imenitne!

In sedaj: »Der Gott, der Eisen wachsen liess ...« na to »Deutschland, Deutschland über Alles« ...!

Benečani in Benečanke ploskajo ter

sobljenosti, da se moremo mirno in popolnoma posvetiti svojemu poklicu!

Nova nezaupnica.

Iz Mokronoga, 18. avgusta.

Z začudènjem sem v četrtek, 14. t. m. opazoval prihajajoče množice najimovitejših in najinteligentnejših posestnikov iz naše tržiške, šentpeterske in mirnske občine v naš prijazni trg. Izvedel sem takoj, da so to člani mirnske zadruge, ki morajo prispevati svoje deleže za prepotrebno uravnavo potoka Mirne, in da imajo ta dan svoj občni zbor. Šel sem tudi jaz tja. — Velika dvorana gostilne pri »Stari pošti« je bila natlačeno polna. Naštel sem črez 130 članov posestnikov, ne vštevši nekaj članic-posestnic, katere nimajo pravice do glasovanja in nekaj tržanov. — Ne bom opisoval teka zborovanja, ki se je vršilo vseskozi stvarno, a zanimivo je bilo, in sicer zaradi tega, ker so udeleženci opetovano dajali duška svojemu ogorčenju nad postopanjem klerikalne bande v deželnem zboru kranjskem v sejah 21. in 23. junija t. l. In to ni čudno. Pomisliti je, da je za uravnavo Mirne (h kateri prispevata država in dežela) proračunjeni denar porabljen ali pa bode v teh dneh, a uravnava je šele na pol izvršena; ker pa vsled obstrukcije v deželnem zboru dežela ne more dovoliti novega prispevka in zaradi tega tudi ne država, prenehati se mora z uravnavo, ki je v polnem tiru. Kdor je videl to deloma izvršeno, večinoma pa še nepopolno uravnano strugo, uvidi, da bi se zgodila velikanska škoda, ako bi se z delom, četudi samo za nekaj časa, prenehalo. Vsako leto nastopivše povodnji poškodovale in porušile bi cele dele uravnajoče se proge, v kratkem času bi voda odnesla najmanj 50 tisočakov. Razun tega bi morali iskati novega, mnogo dražjega podjetnika, ker sedanji bi se — kakor se sliši — rad izmuznil in bi ne bil več vezan nadaljevati z delom, če se sedaj ž njim preneha. Z novim podjetnikom bi se uravnava podražila tudi za več tisočakov. Ni čuda tedaj, da so vsi navzoči z navdušenjem sprejeli resolucijo, ki jo je podal posestnik Fran Vidmar iz Glineka, glasečo se tako:

»Občni zbor Mirnske zadruge izraža svoje ogorčenje nad tem, da vsled obstrukcije klerikalnih deželnih poslancev zaključeni deželni zbor ni mogel sklepati o tako važnem nadaljevanju uravnave Mirne, ker je s tem nastala nevarnost ne le, da se izvrševanje tega dela zopet zavleče, temveč tudi ta velika nevarnost, da se že izvršeni deli proge zopet porušijo in zasujejo in s tem stroški končnega dela vnovič narastejo. Občni zbor mirnske zadruge energično protestuje zoper tako početje, ki je v veliko škodo davke plačujočih pri uravnavi Mirne prizadetih posestnikov in naprosi visoki dež. odbor, naj vse potrebno ukrene, da se delo vzlic brezbrižnosti in lahkomiselnosti kmetskih poslancev najhitreje izvrši«.

Ta resolucija je bila sprejeta enoglasno. Gosp. načelnik jo je dal dvakrat na glasovanje, prvič, da naj tisti, ki se ujemajo s to resolucijo in jo odobrujejo, vzdignejo roke, dvignile so se z glasnim pritrjevanjem roke vseh navzočih; in ker bi bilo le mogoče, da se pri tej množici prezre koga, kl bi ne vzdignil roke, je dal g. načelnik resolucijo vdrugič na glasovanje s pozivom, da naj vsi tisti, ki se z resolucijo ne strinjajo, vzdignejo roke, a dvignila se ni niti jedna.

Da bi videli in slišali, kako pikre besede in krepki izrazi so vsevprek padali na adreso klerikalnih poslancev! Oglašali so se še mnogi k besedi, ki so večinoma ponavljali to, samo da ne v tako rahli obliki. Mnogi so vpraševali, kdo vse so tisti famozni muzikantje v deželnem zboru in jako slabo bi se godilo dr. Žlindri in njegovima pomagačema Schweitzerju in Brejčetu, ko bi bili tukaj, ker seznanili bi se bili korenito s kmetskimi žulji, na katere se ožlindrani doktor tolikokrat sklicuje.

Po izvršenem zborovanju so se kmetovalci razšli proti svojim domom v zavesti, da so ukrenili nekaj dobrega in koristnega, deloma so se še mudili v trgu, kjer so še prostejše dajali duška svojemu ogorčenju nad nespametnim počenjanjem duhovščine in njenih voditeljev, à la dr. Žlindra.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Nagodbena pogajanja.

Med tem, ko imajo srečnejši ljudje počitnice in dopuste, ko se po uradih opravljajo pičli posli le z nevoljo, imata obe ministrstvi prav sedaj največ dela in skrbi. Konferenca se vrši za konferenco, danes na Dunaju, jutri v Budimpešti, potem v Ratotu in končno v Išlu, vedno in vedno iznova. Ta teden bodo imeli poleg ministrskih predsednikov seje tudi resortni ministri, iz česar se sklepa, da je treba dognati še važna preporna vprašanja, predvsem carine, katero zahteva Ogrska na uvoz surovin in katero hoče Avstrija na uvoz produktov. Koerber je v zadnjem ministrskem svetu bajè poročal prav optimistično, iz česar se sklepa, da se nagodba dožene vendarle kmalu. Poslednja skupna seja v Išlu je bajè mnogo pripomogla do zbližanja raznih točk. Pogajanja so stopila v nov, ugodnejši štadij, tako da je splošni položaj mnogo boljši kot se je moglo pričakovati še nedavno. Ali dela je še mnogo, in počitnic nimata Szell in Koerber nikakih.

Papež in Loubet.

Nekateri italijanski listi so bili mnenja, da bo papež za enkrat napravil izjemo ter bo proti svojemu principu sprejel predsednika Loubeta, če tudi bo gost italijanske kraljevske hiše; toda vatikanski list »Osservatore romano« trdi odločno, da se to nikdar ne zgodi. Tudi o priliki poseta ruskega carja hočejo rimski klerikalci obrniti pozornost nase. Rimski sindako je stavil namreč glede stroškov za carjev sprejem zaupna vprašanja mnogoterim občinskim svetnikom. In h klerikalni minoriteti pripadajoči občinski svetniki ter še nekateri socijalisti so izjavili, da ima izdatke na sprejem ruskega carja pokriti vlada, ker je carjev poset političnega značaja. Vlado pa veže proračun ter meni, da je sprejem stvar mesta. Sindako je sedaj seveda v veliki zadregi ter mu je opozicija klerikalcev jako neljuba. In to vse zato, ker se car ne pride najprej poklonit papežu!

Bretonski klerikalci in samostanske šole.

V raznih krajih Bretonije so se klerikalci, ki imajo ondi močno zaslombo, uprli siloma zaključenju samostanskih šol. V Pont-Croix so napravili na ulici pred šolo barikado, katero je moralo porušiti vojaštvo. Demonstrante so razgnali orožniki na konjih in jih več ranili. Nekega policijskega uradnika so klerikalci vlekli seboj. Rešila sta ga dva duhovnika. Uradnikova obleka je bila raztrgana, kri mu je tekla iz ust in na nogi je bil ranjen. Poldrugo uro je trajal boj, potem šele so mogli vdreti vojaki v samostan. V vaseh Flou daniel, Le Falgoët in Saint-Meen so šole zabarikadirane, kmetje pa jih stražijo noč in dan. Po cestah so trnjeve ograje in povsod so nastavljene koprive. Prevrnjeni vozovi zapirajo pot. Plemenitašinje potujejo po deželi med kmeti ter jih hujskajo k odporu. Tudi duhovniki agitirajo za upor. Ženske so se oborožile s palicami ter so zasedle šolske sobe. Vojaštvo stoji pred vasmi ter čaka povelja. Orožništvo na konjih in peš hiti v razburjene kraje. V Plou-danielu so poskušali trije policijski komisarji s pomočjo ključarja iz Bresta odpreti zaklenjena vrata samostana. Kmetje sedeči vrh strehe, so vlivali na ključarja vodo, potem pa gnojnico. Nato so prišli vojaki s krampi in sekirami, da prederejo steno, kmetje pa so jih oblivali z gnojnico ter metali nanje opeko in kamenje. Vojaki so poskusili zlezti na streho, a kmetje so jih suvali z dolgimi drogovi. Tudi komisarje so sunili z ozidja ter jih polivali. Nato so začeli kmetje ulivati celó petrolej ter metati na vojake goreče snope. Klerikalni senator Pichon in generalni svetovalec Soubigon sta prišla slovesno protestirat proti dekretom. Dve uri je trajal prvi naskok, potem so vojaki prenehali, a samostanska vrata so se nato odprla in šolske sestre so odšle. Tudi v Folgoëtu so bili boji med občinstvom in orožništvom. Več oseb je bilo ranjenih. V St. Méen se zabarikadirani kmetje niso hoteli umakniti orožnikom, ki so zato barikade naskočili s konji. Kmetje so udarili s koli po konjih in orožniki so potegnili sablje. Na obeh straneh so bili ranjeni. Kmetje so začeli metati kamenje, sous-prefekt in policijski komisar sta bila ranjena. Vsled posredovanja abbéja Gayranda so odložili kmetje kole, a so zidarja, ki je hotel predreti zid, kamenali. Pešci so nato naskočili barikade. Končno se je posrečilo vdreti oblastnemu komisarju do šolskih sester ter jih izgnati iz poslopja. V Brestu je dobil 19. pešpolk ukaz, da mora pomagati pri izganjanju šolskih sester v Donarenezu. Major Leroy-Ladurie pa se je uprl in odpovedal svojemu polkovniku pokorščino. Polkovnik je dal majorja takoj aretirati ter poveril vodstvo ekspedicije kapitanu Gastineanu. Vojno ministrstvo je odredilo, da pride major pred vojno sodišče kakor polkovnik Remý. Oba sta zaprta na trdnjavi Port Saint Louis. Več generalnih svetovalcev je naprosilo vlado, naj se zapiranje samostanov ustavi, večina pa vladi čestita, da postopa toli energično. V Nimesu se je zbralo pred prefekturo 2000 klerikalcev ter zahtevalo, naj se nunske šole zopet odpró. V Quimperu so imeli klerikalci in republičani shoda. Na klerikalnem shodu so sklenili protestirati, na republičanskem pa odobravati postopanje vlade. Končno sta se stranki stepli.

Buri po vojni.

Burski generali Botha, Dewet in Delarey so posetili — proti volji Krügerja — angleškega kralja Edvarda, kraljico in prestolonaslednico. Junaki mnogoštevilnih bitk, oni, ki so netili več let v svojih vojakih hrabrost, nevstrašnost ter skrajen upor proti Angležem, so se poklonili angleškemu kralju, Chamberlainu in Kitchenerju, ki so jim stiskali roke ter hvalili njih hrabrost in plemenitost v vojni. Seveda, Buri so zašli vsled dolgotrajne vojne v veliko bedo, in generali jim hočejo preskrbeti potrebnega denarja, da bodo vsaj gladú varni. Zahtevali pa so tudi nazaj svoj denar, katerega je vzel predsednik Krüger, ko je šel v Evropo, katerega pa sevé Buri sedaj nujno potrebujejo. Iz tega denarja se je preskrbljeval štab evropskih Burov, in tako nastane med Buri bržčas radi tega denarja še nesporazumljenje. Buri so 18. t. m. zapustili London. Občinstvo jim je prirejalo pri odhodu na kolodvor burne ovacije. Odpeljali so se v Rotterdam, odkoder pojdejo menda v Bruselj in potem po raznih evropskih mestih. Končno pojdejo v Ameriko.

Najnovejše politične vesti.

Španska kraljica-mati na Dunaju. Cesar se je pripeljal včeraj iz Išla na Dunaj, da obišče svojo sorodnico. Po obisku se je vrnil takoj v Išl. — Pobegli turški dostojanstveniki. Ahmed Midat bej, sin ranjkega velikega vezirja Halil Rifaat paše, je pobegnil s svojim nečakom Ali bejem v tujino, ker so zanj bila carigrajska tla preveč vroča. — Smrt. Saksonski vojni minister pl. Planitz je včeraj zjutraj umrl v Hostervicah pri Draždanih. — Viljem in Bavarsko. »Ausg. Abendzeitung« piše: *Zdaj* se za trdno ve, da sta se depeši med cesarjem Viljemom in princ regentom objavili na izrecno povelje cesarjevo, dočim so na bavarski strani, kjer so bili

Dalje v prilogi.

---

kličejo: »Bravo! bravo!« — — Razumeli itak niso ničesar . . .

Strašen krik neusmiljeno pretepene Italijanke in kletvine moškega so me prebudile zgodaj zjutraj. Čul sem, kako se lomi pohišje, kako žvenketa steklo in porcelan.

Ustal sem, oblit s potom, s svoje radi komarjev okoli in okoli z belo prozorno tančico zakrite postelje ter odšel v kavarno na Markovem trgu.

Takoj so me obkrožili nečuveno sitni in vsiljivi prodajalci razglednic in »Ricordov di Venezia«. Razcapanci, ki se dajo odpoditi le zgrda, so mi zagrenili v Italiji marsikatero minuto. Ti reveži tiščč in govore v človeka brez konca in kraja, četudi jih podiš, jim odkimavaš ali se jim vljudno zahvaljuješ. Ako se skriješ za časopis in se delaš gluhega, počaka te, da pokažeš svojo glavo, potem pa te zopet naskočijo kakor obadi v pasjih dneh.

K vsi sreči imaš toliko prijateljev, ki so se ti vsi priporočili za razglednico! Težko se sicer najde trafika z znamkami, posebno težko pa škrinjica za pisma. Teh škrinjic je po italijanskih mestih namreč neverjetno malo. Cele ulice so brez njih ter so vrhu tega še tako nerodno skrite, da jih ne zagledaš lahko, nego jih moraš iskati v potu svojega obraza.

Ali tudi to je opravljeno.

Po krščanskem geslu: Z Bogom začni vsako delo . . . sem stopil najprej v cerkev sv. Marka. Ako bi jo nameraval popisavati natančno, bi rabil prostor podlistka »Sl. N.« ves teden! Posvečena je patronu Benetk, sv. Marku, čegar kosti so prinesli Benečani že v IX. veku, vanjo iz Aleksandrije ter jih spravili pod glavni oltar. L. 830. so začeli zidati to cerkev, 876. je pogorela in bila sezidana vnovič, v 11. veku pa so jo prezidali po vzorcu nekdanje cerkve apostolov v Carigradu v bizantiskem slogu in v orientalskem razkošju; v XV. veku je dobilo poslikano pročelje še gotske prizidke, in štiri konje iz pozlačenega brona, tako da je danes med najkrasnejšimi cerkvami sveta. Tloris ima obliko grškega križa z enako dolgimi prečnicami in s peterimi kupolami. Dolga je 76·5 m, široka pa 51·8 m. Okoli sprednje prečnice ima luksuriozno vežo z marmornatimi tlomi in stebri, vzidani reliefi in mozaiki bizantinskega sloga iz XIII. veka na obokih. Notranjščina cerkve ima tri podolžne in tri poprečne ladije. Tla so iz marmornatega mozaika iz XII. veka, strop pa ima zopet slike v mozaiku. Glavni oltar je umotvor iz zlatih in srebrnih plošč z vloženimi biserji in reliefi iz XI. veka; za tem pa leži drug oltar iz alabastrskih strebrov, ki so bili nekdaj bajè v templju Salomona. In na desnih in levih oltarjih bron, marmor, zlato in srebro! Povsod starinske, slovite slike in dragoceni mozaiki. Prižnice, spovednica in ograja kora so rafinirani umotvori lesorezcev umetnikov. Po tleh in po stenah reliefi in v zideh sarkofagi. Cerkev krasi zunaj po zidovih in po prizidkih ter znotraj po stenah pod, med in nad okni in ob oltarjih 500 večinoma orientalskih marmornatih stebrov z najrazličnejšimi, bogatimi zaglavji. Mozaiki, nekateri celo iz X., večinoma iz XII. in XVI stoletja pokrivajo ploskev 4240 m.³ Zlata, srebra, brona in orientalskega marmorja pa je v tej katedrali za milione in milione! Poleg cerkve je zakladnica z večinoma zgodovinskimi dragocenostmi in poleg zakristije kripta. Cerkev spredaj ni videti visoka, a tem bolj široka, saj ima 5 velikih bronastih vrat.

Italijani ljubijo barve, zato dela tudi ta katedrala zelo pisan, pestrobojen, a očesu prav prijeten, ker okusen vtisk. Mnogobrojni kipi, stolpiči in okraski živalskih in človeških glav se družijo s harmonično enoto, ki včinkujejo kot en sam kolosalen umotvor.

Tik katedrale stoji z morja najprej vidna impozantna palača dožev, Palazzo ducale. Na zahodni strani je 75 m, na južni pa 71 m dolga. Sezidala se je že l. 814, pogorela v X. in XII. veku ter bila obnovljena v sedanji krasoti l. 1873. do 1889. Palača ima v svojem slogu gotski značaj. Spodaj so široke arkade s 36 nizkimi in debelimi stebri brez podstavka, a umetno s človeškimi in živalskimi glavami in z listnatimi ornamenti okrašeni zaglavji; prvo nadstropje, takozvano Loggio, obdajajo zopet arkade z 71 stebri, katerih zaglavje se razširja vejnato ter otvori okrogel okrasek s križastimi odprtinami; nad temi je drugo, najvišje nadstropje, na vsaki strani s šestero širokimi in visokimi, zgoraj koničastimi gotskimi okni; na sredi strani, ki gledata na trg in na Molo, sta masivni verandi iz rudečega marmorja. Verandi sta navzgor sličnі kapelicama z levoma. Z njiju se je včasih proglašale smrtne obsodbe. Tudi na notranji strani palače sta v pritličju in v prvem nadstropju široki stebrišči. Tudi tu imajo debeli in nizki stebri najraznovrstnejša zaglavja. Zunaj in znotraj pa so obložene stene z rudečkasto-rumenimi marmornatimi ploščami, da se ti zdi to pestro poslopje kakor palača najbujnejše orientalske pravljice.

(Dalje prih.)

uverjeni o netaktnem vedenju cesarjevem isto storiti odklonili. V bližini princ-regenta je obelodanjenje depeš napravilo vtis za kojega »presenečenje« je še premehek izraz. — Car v Italijo. V Rimu se že zdaj pripravljajo na dostojno sprejetje carja Nikolaja II. V Rimu bo vojaška parada 60.000 mož, v Neapolju pa revija bojnéga ladijevja. — Šah na Angleškem. Waleski princ je včeraj povabil v imenu kralja perzijskega šaha v buching hamski palači k dineju, pri katerem je bil tudi premier-minister Balfour s svojimi ministrskimi tovariši in pa generala Roberts in Kitchener. — Atentat. Včeraj se je razširila vest, da je bil na španskega kralja v Pampeluni uprizorjen atentat. Vest se odločno dementira. — Ameriška generala Corbin in Young sta odpotovala v Evropo, da proučita na Angleškem, Nemškem, Francoskem, Avstrijskem in Laškem organizacijo vojne uprave v dotičnih državah. — Amerika in Porta. Razmerje med Ameriko in Porto se je poostrilo. Vzrok temu so večinoma konflikti provincijalnih konzulatov. — Humaniteta. Laški kralj je podpisal odlok, da se odsihdob ne bodo več dajala prisiljencem železa.

Rimski klerikalizem

in še to in ono.

XX.

Zgodovinska dejstva, katerih smo mogli le nekaj malo navesti, pričajo glasno, da je klerikalizem, odkar je prišel v cerkvi do veljave, ostal vedno in povsod isti in da ne pozna nikakih zahtev in terjatev, ki bi jih hotel smatrati zastarele ali ne več primerne času in sedanjim razmeram Klerikalizem ne odjenja niti od najblaznejših svojih zahtev. Ne meni se za razmere in za ljudi — kadar ne more naprej, pa čaka ugodnega časa, da poskusi uveljaviti svoje zahteve. Kdor se tega ni naučil iz svetovne povestnice, je slepec.

Est, sicut est, aut non est! S cerkvijo, oziroma s klerikalizmom ni o njegovih zahtevah sploh nič govoriti, ker je izključeno vsako odnehanje, pa bodisi tudi za las. Zato pa je blaznost in izdajstvo, če se propagira kak modus vivendi s klerikalizmom. Ta je izključen, ako se pri tem računa, da odneha klerikalizem samo za las.

Mislimo, da smo v predidočih člankih jasno in nedvoumno označili, kaj je klerikalizem, namreč posvetno-politična struja, ki zlorablja vero v posvetne namene, v svrho vladanja vsega sveta. In istotako mislimo, da smo detajlne zahteve klerikalizma očrtali vsaj v toliko, da spozna iz tega vsakdo njih neizmerno nevarnost in pogubnost.

Bolje teh izvajanj ne moremo zaključiti, kakor če si ogledamo tisto preziranje klerikalizma in njegovih naukov, ki ga je izdal papež Pij IX, ker na tej podlagi sloni današnji klerikalizem.

Papež Pij IX. je izdal dne 8 decembra 1864 slovečo encikliko »Quanta cura«. Zajedno s to encikliko je bil doposlan vsem škofom na svetu tudi takoimenovabi syllabus, to je »zapisek glavnih ‚zmot' naših časov«, ki so bile grajane v konsistorialnih alokucijah, v enciklikah in v drugih apostolskih poslanicah našega presvetega očeta Pija IX.«

Teh »zmot« je osemdeset. Če se pogleda nasprotje tega, kar je papež razglasil kot zmoto, se dobi popolna slika novodobnega klerikalizma, spozna se pa tudi, da je današnji klerikalizem ravno tak, kakor je bil pred stoletji. Semper idem!

Oglejmo si nekatere posebno važne nauke syllabusa:

Kot zmota se proglaša: »Ukazi apostolske stolice in rimskih kongregacij zavirajo svobodni napredek znanosti«. Iz tega izhaja, da stoji cerkev na stališču, da ne ovira znanosti. Da se ta »resnica« spozna, je dovolj, da opozorimo na preganjanje tistih znanstvenikov, ki so verni, a imajo v tej ali oni stvari drug nazor, kakor papež; dovolj, ako omenjamo, kako je cerkev kaznovala Galileia, ker je učil, da je zemlja okrogla, kar so vedeli stari Grki že 250 let pred Kristusom, kar pa je cerkev dovolila verjeti šele leta **1822.** Končno je dovolj, ako omenjamo, da prepoveduje cerkev in deva na indeks vsa znanstvena dela, ki ji niso po volji. Sicer pa ve vsak čitatelj prejšnjih naših člankov, da je bila cerkev vedno odločna nasprotnica znanosti, in da bi bilo človeštvo še danes na isti stopnji kakor pred 1000 leti, ko bi bilo šlo po volji cerkve in ko bi se človeški duh ne bil neustrašno upiral njenemu tiranstvu.

Kot zmota se nadalje proglaša, da so učitelji in pisatelji brezpogojno vezani samo na to, kar cerkev v svoji nezmotljivosti določa kot dogmo. Torej: Učitelji in pisatelji morajo biti pokorni cerkvi in njenim organom tudi v vseh druzih stvareh, čeprav niso verske dogme. Katere stvari so to, določa cerkev sama. To je cerkvena svoboda in znanost!

Kot zmota se nadalje določa, da se sme upati na izveličanje onih, ki niso rimski katoličani. Torej: cerkev uči, da tisti ne bodo izveličani, ki niso rimski katoličani, ampak jih bo vse hudič vzel. Pri tem blagem nauku je pomisliti, da preogromna večina vseh ljudstev ne spada k rimsko-katoliški cerkvi. In vsi ti, ki imajo ravno tako neumrljivo dušo kakor rimski katoličani, naj bodo »frdamani«? Bog je vendar vsegamogočen in vsegausmiljen. Ko bi Bog hotel, bi bili vendar vsi ti narodi rimsko katoliške vere, saj brez božje volje še vrabec ne pade s strehe, in vendar naj je ta vsegausmiljeni Bog tako krut, da bo pahnil milijarde poštenih in nedolžnih ljudi v večno pogubljenje?? Ne, tu imamo opraviti zopet s tisto brez mejno nestrpnostjo, ki je v prejšnjih časih zažigala grmade in ki je privzela židovski nauk o jedino izvoljenem ljudstvu.«

Kot zmota se nadalje proglaša nauk, da naj katoliška cerkev ne bo jedino priznana državna vera. Torej: cerkev zahteva, da mora biti katoliška vera jedina državna vera, druga veroizpovedanja pa ne smejo uživati tistih pravic kakor katoliška vera.

Kot zmota se tudi proglaša nauk, da cerkev ne sme nikomur sile delati in da nima ne direktne ne indirektne posvetne oblasti. Torej: cerkev pravi, da sme silo delati in da ima tudi direktno ali indirektno posvetno oblast. To je logična posledica nauka papeža Bonifacija o razmerju med državo in med cerkvijo in novo reklamiranje pravice do inkvizicije. O, da, sežigali bi še danes radi, ko bi mogli.

In tako gre dalje! Lepo po vrsti proglaša syllabus vse za zmoto, kar se ne strinja s klerikalnimi zahtevami in tirja (gl. »zmoto« 30, 31 in 55), da morajo duhovniki biti deležni imunitete, da jih posvetna sodišča ne smejo soditi ne v civilnih in ne v kazenskih zadevah, in da mora država biti cerkvi pokorna in podložna v vseh tistih stvareh, glede katerih pravi papež, da spadajo v njegov delokrog.

Syllabus je kodeks klerikalizma in očitni dokaz, da zahteva klerikalizem še dandanes vse to, kar je zahteval pred 600 in pred 500 leti, samo s tem razločkom, da je klerikalizem svojim srednjeveškim zahtevam dodal pečat papeževe nezmotljivosti. Resnično in pravično je pisal knez Hohenlohe dne 29. aprila 1868 v svoji okrožnici na vse vlade: Ker so členi syllabusa naperjeni proti temeljem, na katerih sloni vse javno in kulturno življenje civiliziranih narodov, je nujno potrebno, da se skupno proti njemu protestira.

Vlade so to zamudile. Podcenjevale so klerikalizem in sedaj se to na njih maščuje. Klerikalni plevel se je razširil po vseh državah tako, da bo zadušil pšenico, ako se ga ne izruje. Francija je ta korak storila — da bi ji sledila naša država, na to še misliti ni!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. avgusta.

— **Osebne vesti.** Za avskultanta sta imenovana sodna praktikanta gg. Iv. Bakovnik v Ljubljani in Peter Levičnik v Škofjiloki. Za pravne praktikante pri politični upravi so imenovani absolvirani juristi gg. Anton Mencinger, Ivan Lininger in Ivan Böltz.

— **Shod v Leskovici.** Šele iz včerajšnjega »Slovenca« izvemo, da je dr. Krek imel dne 15. avgusta tam gori visoko pod Blegušom svoj shod. V Poljanski dolini ni nikdo vedel za ta zakotni shodek; tudi leži Leskovica previsoko, da bi človek hodil tja v ti vročini. No, dr. Janez Evangelist je pa le prišel ter tako korenito dementiral svojo sestro Marušo Lužarico. Ta se je namreč pri shodu v Srednji vasi, ko se je žena tistih konsumarjev, katerim je pobožni pildavarček Lužar zajedel 300 gld., z dežniki iz vasi podile, izrazila: Hudičeve babe! mojega brata ne bo več v to dolino, mu je prevmazana! Ali dr. Krek je le prišel, zatekel pa se je v odstranjeno Leskovico, da ga živ krst ni mogel motiti! Poslušalo ga je kakih 15 ovčic, a niti jedna ni vedela, za kaj se gre. Stavila se je resolucija, koji ne ume živ človek v leskovški fari! Zategadelj »Slovenec« piše, da se je stavila resolucija »proti neosnovanim napadom od gotove strani v političnih govorih na naša nepolitična društva«, (to je žebelj za leskovške možgane!), da bi se resolucija bila tudi sprejela, o tem »Slovenec« nič ne piše. Dr. Krek je zdihoval o svojem uboštvu ter je leskovške kmete do cela prepričal, da živi od samih sladkih koreninic, ki pa ga — kakor figura kaže — prav dobro rede! Konsternirani pa so sedaj poljanski konsumarji. Ko so izvedeli, da je dr. Krek pel sladko legendo o svojem oboštvu, dali so slovo vsakemu upu! Do sedaj so še malo se nadejali, da bo dr. Krek povrnil tistih 300 gld., katere je Lužar, kot voditelj poljanske konsumske filijalke na Trati, vtaknil — v napačni žep. Ker se pa take reči s sladkimi koreninicami ne poravnajo, morali bodo poljanski konsumarji križ napraviti čez teh 300 gld., ali pa Lužarju dati obrok, da jih poplača — sodni dan ob polu petih popoludne! Tako izgleda katoliško poštenje v poljanski dolini!

— **Urban Pintar iz dovskega Brda.** S Poljan nad Škofjo Loko se nam piše: Urban Pintar iz dovskega Brda dal si je pisati in podpisati javno pismo »dr. Ivanu Tavčarju, deželnemu in državnemu poslancu v Ljubljani.« Sedaj pa brez dvojbe pričakuje rekomandiranega in hitrega odgovora; ali prej, ko dospe ta prepotrebni odgovor, vas bode gotovo zanimalo, izvedeti, kdo je ta Urban, in kaj je ta Pintar? Naseljen je, kakor pripoveduje slavno njegovo, v »Slovencu« priobčeno pismo, v dovskem Brdu, občine Javorske. Prvi možje te občine so znani posebno zategadelj, ker dostikrat nimajo toliko razsodnosti, kakor je imajo v druzih občinah ovce boljše vrste. Da spada Urban Pintar med prve može Javorske občine, po tem takem ni dvomiti. In njegovi najboljši prijatelji so o tem prepričani, če bi njegovi ušesi bila dva magacinčka, da bi se v teh magacinčkih kratka njegova pamet prav komodno spravila, in bi še prostora ostajalo! Vzlic temu pa Urban Pintar hoče vse vedeti, hoče biti najmodrejša glava celi občini ter hoče govoriti o vseh rečeh, dasi imajo časih njegove krave o teh rečeh več pojma nego ga ima Urban Pintar! To človeče prikrevsalo je tudi na shod v Srednjo vas, s prazno svojo glavo in z rudečim svojim nosom, ki se vedno poti, kakor krstni kamen v poljanski cerkvi, kadar se vreme spreminja! Takoj je pričelo tudi govornika motiti, ter metalo okrog s frazami, katere premleva »Domoljub«, kadar naprednjakom ničesar očitati nima. Dr. Tavčar take podrepne muhe v svoji bližini ni hotel trpeti ter je nadležno revo iz dovskega Brda takole odgnal: »Vi Tolminec (tako se pravi pri hiši Urbana Pintarja), bodite veseli, če radi hranilnice na Žabjak ne pridete! Tudi pazite na svoje podpise, da vam jih pozneje zatajevati ne bo treba!« Te besede so Pintareta iz dovskega Brda prav hudo spekle, povesil je potni svoj nosiček ter dal mir na shodu. Poslušalci so se smejali ter privoščili Tolmincu, da jo je skupil. Ta Pintar je namreč, kakor pravimo Poljanci, »ana prou sitna ževaû«, posebno kadar je v konsumu poprej vino pil. Kamor pride, razširja se okrog njega rumena griža, in kdor ga mora poslušati, ima občutek, kakor da bi mu v želodcu rasle koprive in trnje. Na shodu v Srednji vasi pa jo je skupil, a kar se mu je očitalo, bilo je resnično in pravično. Ljudje, kakor je Urban Pintar so v svoji nevednosti najboljši materijal za Šusteršičevo gospodarsko sleparijo. Na limanice te sleparije se je v Poljanski dolini med prvimi vsedel tudi v govoru stoječi gimpel lovskega Brda! Bil je prvi kričač za Poljansko hranilnico, in če se ne motimo, imel je tudi mesto v njeni upravi. Kakor vam znano, pričelo je pri ti hranilnici pokati; zmanjkalo je nekaj čez 4000, in sedaj ni nobenega, ki bi jih vrnil. Nekdanje duše tega nepotrebnega denarnega zavoda si sedaj jedna drugi goljufijo očitajo, in gospodje na Žabjeku so se pričeli brigati za vse to. Zguba bode pa še veliko večja, kadar bo hranilnica likvidirati morala! Tako se je kupila tako imenovana Zrinčeva hiša v Poljanah, in več kot 15000 gld. se je že potratilo za to hišo — in sicer hranilničnega denarja. Če se danes hiša proda, ne dobi se za njo niti 6000 gld. Zgubilo se bode čisto gotovo kakih 9000 gld. in sam bog ve, kdo jih bo plačal. Najlepše pri tem pa je, da je na to hišo prepisan Urban Pintar: plačal pa jo je zgolj s hranilničnim denarjem, ne da bi hranilnica za izdano ogromno svoto le količkaj kje zavarovana bila! Tako se gospodari pri hranilnici v Poljanah, in da vse to nekako po Žabjeku diši, tega morda sam Urban Pintar tajil ne bode! Sedaj pride podpis! Tukaj pa je stvar še bolj sumljiva! Tudi konsum so hoteli imeti v Poljanah, in Urban Pintar je bil glavni pridigar za nesrečni ta konzum. Da se je s kramarijo pričeti moglo, moral se je imeti denar. Izposodilo se je torej pri Poljanski hranilnici 13000 gld. ali morda še nekaj več. Hranilnica daje denar brez varnosti samo Urbanu Pintarju; pri konsumu pa je zahtevala poroštvo. Pri tem pa je občudovanja vredno, da od Poljanskih organizatorjev ni hotel nikdo podpisati dotične poroštvene listine. Ujeli so pet pogorskih kmetičev, ki so v svoji neumnosti to listino res podpisali in ki bodo te svoje podpise plačali s svojimi gruntci. In to prav kmalo! Ali pri tem je vzlic svoji veliki »modrosti« tudi naš Urban Pintar padel v ponev, tudi on je podpisal omenjeno listino, tako da dandanes kot sodolžnik konsuma Poljanski hranilnici najmanj 13000 gld. dolžuje. Za lovsko Brdo so to proklicano lepi groši in na starost bo Tolminec morda še z beraško palico lazil za njimi! Ko pa je pričela kmetiška zadruga, ali kakor pravimo Poljanci, »zadrega« crkati, pričele so se oči tudi Urbanu z lovskega Brda odpirati Pričele so se mu tresti hlačice za gruntec, kojega mu je žena v veliki svoji neprevidnosti ob priliki poroke pripisala, in podpis na poroštveni listini kradel mu je spanje vsako noč. In skrbi so bile upravičene. Konsum od dolga pri hranilnici še dandanes niti vinarja ni odplačal: ima dolga kakih 25.000 gld., aktiva pa znašajo komaj 8000 gld. Grozen bo dan plačila! Sedaj pa poslušajte, kako se je Urban Pintar hotel izogniti temu dnevu. Zbobnal je svoje prijatelje pri poljanski hranilnici v sejo, in ti so modro sklenili, da Pintarju poroštvo »nazaj dajo«, ker jim zadošča poroštvo peterih pogorskih kmetičev, ki so listino podpisali. Pintar je svoj podpis s hvaležnostjo »nazaj vzel« in sedaj živi brez skrbi. Seve, če bodo omenjeni peteri soporoki taki osli, da bodo z vsem tem zadovoljni! Pa so že okrog ljubljanskih advokatov hodili, in videti je, da ne bodo zadovoljni. Ali naj si je že, kakor hoče, gotovo je, da vse to počenjanje slavnega Urbana Pintarja nekako po goljufiji diši, če že ne nasproti poljanski hranilnici, pa vsaj nasproti peterim soporokom. Dr. Susteršič bi tu brez dvojbe zakrulil: Tako je! Seve, Urban Pintar bo sedaj vse tajil, ali priče žive ter hočejo vsak hip priseči, da se je res vse tako godilo, kakor je tu zapisano! Čemu smo vam vse to poročali? Ne zavoljo neznatne osebe Urbana Pintarja. Kolikor dr. Tavčarja poznamo, niti prsta ganil ne bode, in naj oče Tolminec še tako nanj zabavlja! Pisali smo vam to zategadelj, da si napravite pravo sliko o dobrotah Šusteršičeve gospodarske organizacije po Poljanski dolini. Sedaj pa z Bogom, Urban Pintar! Pa še kaj piši!

Nekdanji poljanski konsumar.

— **Učiteljske vesti.** Definitivni so postali gosp. Alojzij Ponikvar v Trnji, g. Valentin Mikuš v Podkraju, gdč. Terezija Bole v Vrabčah, gdč. Gabrijela Jereb v Črmošnjicah, gdč. Mihaela Novak v Senožečah in gdč. Ana Božič v Kamnigorici. Na lastno prošnjo so bili premeščeni: nadučitelj v Poljanah g. Ivan Pipan na Trato, nadučitelj v Banjaloki g. Anton Bezeg v Goče in gdč. A. Belak iz Prema v Gor. Logatec. Na lastno prošnjo so bili upokojeni nadučitelj v Ljubljani, g. Fran Raktelj, nadučitelj v Trnovem g. Martin Zarnik, učitelj v Ljubljani g. Valentin Kummer in učitelj v Hrušici g. Fran Klinar.

— **Svetovnoslavni pevski zbor „Hlahol" iz Prage v Ljubljani!** Kolikor nam je dosedaj znano, peli bodo v petek zvečer pri prosti koncertni zabavi na vrtu »Narodnega doma« pevci »Hlahola« sledeče krasne skladbe: 1. Jos. Lev: O hory, hory! 2. Jos. Klička: Já v snách Tě viděl. 3. A. Thomas: Píseň vojínů z výjevu choralního »Noc duchů«. 4. A. Dvořák: Dvě slovenské písně. 5. Jeremiáš: Čtverlistek z nár. písní. 6. Křížkovský: Odvedeného prosba. 7. Pankner: Má láska. 8. Bachtík: III. směs nár. písní. — Slovenci, pridite poslušat prekrasno petje! — Pevci pojo na korist »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi. Vstopnina za osebo 30 kr.

— **Slavnost v Zagrebu.** Piše se nam iz pevskih krogov: Glede na koncertni nastop slovenskih pevskih društev izvolite svoje poročilo spopolniti. »Slavec« svojega zbora ni ponovil, navzlic viharnemu priznavanju občinstva. Ploskanje in klicanje po »Slavcu« ni hotelo prenehati. Da se je društveni kapelnik, gosp. Benišek, petkrat sam in šestič skupno z društvenim predsednikom gosp. Dražilom prišel občinstvu zahvalit, kljub temu frenetično ploskanje ni prestalo, tako da je, ko je nastopilo drugo hrvatsko društvo z enakimi čepicami, občinstvo istega s klici »Živeli Slovenci« viharno pozdravilo, misleč, da »Slavec« še enkrat nastopi, dokaz temu je, da se je tudi Vaš poročevalec motil, vpoštevajoč neprestano viharno ploskanje in pozdravljanje. Glede pevskega vspeha obeh slovenskih pevskih društev pa naj sl. občinstvo čita hrvatske časnike, osobito »Narodne novine« z dne 18. t. m., ki pišejo mej drugim: »Ne smemo pozabiti tudi Slovencev, kateri so sicer trpeli vsled prehlada in zato tudi krasna Nedvedova »Pevčeva molitev« ni slavila enake zmage, kakor jo navadno slavi. Priznanje in navdušenost občinstva ni bilo zato nič manje in iskreneje. Slovenci so kot pevci med Hrvati zmage vedno sigurni. V tem oziru pa je bil ljubljanski »Slavec« to pot srečneji od »Ljubljane«. Tako bode dobilo sl. občinstvo pravo prepričanje, katero društvo je nadkriljevalo.

— **Umrl** je dne 17. t. m. na svojem domu v Šmarjah na Goriškem jednoletni prostovoljec Franc Gruntar, sin ondotnega župana in veleposestnika. Lansko leto je absolviral gimnazijo v Gorici in napravil zrelostni izpit z odliko. Bil je zelo nadarjen in priden, kar je treba posebno povdarjati, saj si je že kot abiturijent nabavil juridičnih knjig in — hotel se je posvetiti pravnemu znanstvu — z vso vnemo prebiral očeta Cyhlarza. — Ker je bil zdrav in čvrst, so mu nasvetovali prijatelji, naj najprej zadosti svojim vojaškim dolžnostim in to je tudi storil in postal vojak pri 27. pešpolku v Ljubljani. Pozimi je nekoč stal na straži in se močno prehladil. Vojaški zdravnik ga je drugi dan preiskal in izjavil, da ne najde sledu nikake bolezni, nakar je moral ranjki zopet k vajam v orožju. To pa je bila pot v klavnico in ubožec ni nikdar več okreval. Bolehal je celo pomlad in poletje in Bog ga je šele sedaj rešil trpljenja in muk. — Pripomniti se mora, da je bil ranjki že kot dvajsetletni mladenič kremenit in odkrit značaj, kakor je sploh vsa rodbina Gruntarjeva. Bil je tudi izvrsten pevec in v vsaki znani družbi se je pogrešal njegov pedalni bas. — Zopet jeden, ki je, hoteč zadostiti vojaškim dolžnostim, našel smrt.

— **Škandalozne razmere.** Na ogrsko-hrvatskih poštah morajo vladati prav madjarsko-škandalozne razmere. Posebno časnike razpošilja pošta silno neredno. Tako nam pišejo trije odlični gospodje iz Varaždinskih toplic dto. 15. t. m.: »Ta teden smo dobili samo ponedeljkovo številko, vse ostale romajo do danes kdo ve kje in priromajo morda drugi teden ali črez 14 dni vse skupaj sem. Nekateri podpisanih bivamo že štiri tedne tukaj, pa nismo dobili še dveh številk zaporedoma, ampak je jedna ali sta dve izostali ter šele čez nekaj dni došli. Večletni gostje nam zatrjujejo, da se to godi že kar se spominjajo. Naše reklamacije ne izdajo nič«. — Tudi mi ne moremo ničesar storiti. Pri nas se list redno in točno odpošilja, a razen v Zagrebu ga nikjer na Ogrskem in na Hrvatskem ne dobivajo redno. Z ozirom na to bi moralo pač trgovinsko ministrstvo enkrat energično nastopiti, saj tako kakor nam, se godi tudi drugim listom.

— **Koča na Lisci pri Zidanem mostu.** Za slavnost povodom otvoritve planinske koče na Lisci pri Zidanem mostu dne 21. t. m. je določen naslednji vspored: 1.) Shod pri Sv. Joštu na Lisci ob polu 9. uri dopoludne. 2.) Sv. opravilo pri Sv. Joštu na Lisci ob 9. uri. 3.) Odhod na Lisco h koči ob 10. uri dopoludne. 4.) Blagoslovljenje koče ob polu 11. uri. 5.) »Krst koče«. 6.) Razni govori in zajutrk. 7.) Prosta zabava in petje. Za pijačo je poskrbljeno. Tudi »jančje« se bode dobilo. Prosi se mnogobrojne udeležbe. Gostje prihajajo naj že sredo zvečer čez Razbór (od Zidanega mostu), koder je pot rudeče znamovana. Prenočišča so preskrbljena.

— **Za narodne obrtnike.** V večjem, živahnem trgu na Spodnjem Štajerskem se ponuja dobremu narodnemu peku prilika, naseliti se in si osigurati bodočnost. S pekarijo je zvezana tudi žganjarija in eventuelno kramarija. Razun tega najde dober kruh tudi mizar in čevljar v ravno tem trgu. Pojasnilo daje »Slovensko obrtno in trg. društvo« v Celju.

— **Sejem v Središči** je vsako leto na Jernejevo, letos pa 25. avgusta. Na ta sejem se priženejo žrebeta težkega in tudi lahkega plemena. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

— **Moža ubila.** V Hertenu na Vestfalskem je bil ubit premogar Alojzij Leben iz Kotredega v litijskem okraju. Ubila ga je njegova žena. Pruska vlada je petero nedoletnih otrok te žene poslala na Kranjsko, ker je ubijalka zaprta in ne more skrbeti za svoje otroke.

— **Dva vojaška vlaka** sta se danes zjutraj peljala mimo Ljubljane. Prvi vlak je prišel v Ljubljano ob 7. uri in se je tudi tukaj ustavil. Vojaki — rezervisti 27. pešpolka — so na kolodvoru dobili zajuterk. Drugi vlak, ki je privozil v Ljubljano ob 9. uri, se ni tukaj ustavil.

— **V jezi** je delavec I. M. včeraj zvečer najpoprej pretepel svojo ženo, potem razbil vso kuhinjsko posodo in jo zmetal v Maligraben. Ravno tako je naredil z omaro.

— **V zapornico zadel** je na Poljanski cesti ponoči neki kolesar iz Stepanje vasi. Padel je s kolesa nazaj na hrbet. Zapornica je bila zaprta, toda razsvetljena.

— **V Ameriko** so se odpeljale danes ponoči z južnega kolodvora 103 osebe. V Št. Petru so orožniki prijeli nekega agenta za izseljevanje.

---

* **Najnovejše vesti.** Obešen. V Kraljevem Gradcu je včeraj ob sedmih zjutraj praški rabelj Wohlschläger obesil tekavca Jaroša, ki je oropal in umoril 14letno dekle, potem razsekal na kose in sežgal. — Štrajk. V Hamburgu štrajkajo izvoščeki in hočejo prisiliti uslužbence pri tramwayi, da se pridružijo njim. — Nesreča na planinah. V soboto je na Wetterhornu v Švici iznenadil plaz dva angleška turista in njih spremljevalca. En turist in spremljevalec sta ubita, drugi turist lahko, vodnik pa težko ranjen. — Požar. Staro stolnico khalifov Brusso je v nedeljo popolnoma uničil požar. — Junaški novorojenec. V Kamýku na Češkem je v gozdu porodila neka dekla dečka in ker je baje mislila, da je novorojeni otrok mrtev, ga je zagrebla pod hojevje. Ljudje so spoznali na dekli izpremembo, ta je povedala resnico, in tako so našli po večurnem počitku pod hojevjem dete živo in zdravo. — Pobožna romarca. Iz St. Boleslave so se vračali te dni romarji. Neko 18letno dekle je ponujalo natakarju na kolodvoru lepo podobico Matere božje in ko je ta odklonil, je dejalo dekle: »Da, da, ko bi to bila živa podobica, to bi pač vzeli!« in pobožni romarji so se krohotali. — Humbertovo rodbino po poročilih »Intransigeanta« so spazili v Tunisu. — Umor iz ljubosumnosti. V soboto ob treh po polnoči je zaklal v Libeticah na Južnem Češkem 21leten hlapec Tomaž Cinder deklo M. Urbánkovo, ko se je vrnila od sorodnikov domov. Morilec je bil vselej skrajno surov do ljudi, in umor je izvršil iz ljubosumnosti, dasi zanj dekle popolnoma ni maralo.

* **Druga hrvatska umetniška razstava v Zagrebu.** V soboto 16. t. m. je bila otvorjena v Zagrebu druga hrvatska umetniška razstava, ki obsega prelepa slikarska, kiparska, arhitektonska in umetnoobrtna dela. Glavni zastopniki slikarskega oddelka so: Bela Čikoš (2 sliki), Robert Auer (nekaj krasnih dekorativnih slik), Vlaho Bukovac (4 portrete) M. Cl. Crnčić (več pokrajinskih slik), Ivan Tišov (več portretov), Ferdo Kovačević (nekaj pokrajin); poleg teh že dobro poznanih slikarjev, se je udeležilo razstave še mnogo nadarjenih mlajših slikarjev in tudi precej slikaric, kakor Jozo Bužan, Tomislav Krizman, Slava Raškaj, Anka Löwenthal-Maroičić, Vjera pl. Vojnčić, Antonija Krasnik, Zora Preradović itd. — Kipar Robert Frangeš je izložil 21 in Rudolf Valdec 10 del. Razstava je lepo aranžirana ter kaže, da ima hrvatski narod mnogo velenadarjenih umetnikov, ki so že prej večkrat pokazali svoje zmožnosti, ter tudi mnogo mladega naraščaja. Žal, da vladajo tudi na Hrvatskem žalostne razmere in cenijo tudi tamkaj — zlasti klerikalni krogi — bolj tuja, nego domača dela, vsled česar se domači umetniki ne morejo povsem razvijati in jih je že nekaj ostavilo domovino, da si drugod — zlasti v Ameriki — služijo svoj kruh. O razstavljenih delih, katerih je okoli 250, izpreg vorimo kaj več, ko si razstavo sami ogledamo.

* **Iz uradnika duhovnik.** Dne 1. avgusta je pel v Waldrastn na Tirolskem novo mašo 40leten baron Rudolf Bušmann. Prej je bil v Riedu okrajni komisar. Bil je že poprej radi svoje uljudnosti povsod priljubljen.

* **Od stopnje do stopnje.** Iz Temešvara poročajo, da so sprejeli v ondotno bolnišnico 19letno Teklo Nevinsky v docela propalem stanju. Nesrečnica, danes nevarno bolna, je hči plemenitaške rodbine v Krakovem. Pred dvema letoma je zbežala z doma z nekim grofom, ki jo je pa kmalu zapustil. Dekle je padalo, šlo iz rok v roke ter postalo končno vlačugarica. Končno je še obolelo in zabredlo v veliko bedo. Dekličina mati se je pripeljala v Temešvar.

* **Poskušen umor.** V Budimpešti je hotel 31letni Štefan Mach pred svojim odhodom k vojaškim vajam videti še svojo trileto hčerko. Mach je ločen od svoje žene, hčerka je pri materi, a Mach ima pravico, semtertja obiskati svojega otroka, ki ga jako ljubi. Toda žena in tašča ga nista hoteli pustiti noter. Mach je podrl vrata, ustrelil za ženo, koje ni zadel, drugi strel je težko ranil taščo, s tretjim se je hotel sam končati, ali medtem so že prišli ljudje ter so mu izdrli orožje iz roke.

* **Naslednik Succija.** Francoski listi in francoski zdravniki se bavijo ta čas mnogo z nekim naslednikom stradalca Succija, Jeanom Marinom, ki more živeti 10 dni brez vsake hrane. Marin je sedaj v Parizu; star je 25 let. Predno začne stradati, zavžije skromen obed, vzame si stekleničico etra in tri do štiri zavitke tobaka — Marin je namreč strasten kadilec — ter se vleže v leseno rakev, katera ima več majhnih okenc. Po preteku desetih dnij izpije čašo šampanjca, zmešano z limonado ter vživa potem še tri dni samo juho.

* **Strokovni list za berače.** V Parizu izhaja list, ki prinaša samo tržna poročila in doživljaje različnih beračev; najzanimivejši so pa inserati, katerih je vedno veliko število. Glase se n. pr. »Išče se slepec, ki igra nekoliko na piščal«, ali: »Išče se hromec za dobro obiskano letovišče«. Ljudje, katerim manjka desna roka, imajo prednost. Vsaka posamezna številka stane 20 centimov. V Parizu je baje več nego dvajset posredovalnic, ki preskrbe vsako leto kopališča in letovišča z berači in katerih glasilo je omenjeni list.

* **Kako kje sije solnce.** Najbolj solnčna dežela v Evropi je Španija, tam sije solnce na leto več kot 3000 ur. Za njo pride Italija z 2300, Francija z 2100, Avstro Ogrska z 1900, Nemčija z 1700 in Angleška z 1400 urami. Ali če tudi sije v Angliji solnce najmanj časa, pade tam največ dežja in snega. V Londonu pade 10krat več dežja nego v Parizu.

* **Umorila svoje otroke.** Ko se je nedavno nočni čuvaj »Adams Express Co.« vrnil v svoje stanovanje v New Yorku, našel je svoje otroke 3letno Alice, 1letno May in 2letno Hano mrtve v postelji. Kraj njih ležala je njihova mati, do skrajnosti pijana. Njegova žena je v pijanosti nedolžne otroke zadavila. Dvoletna Hana je še živela, dočim sta bila ostala dva otroka že mrtva. Nesrečno pijanko so odvedli v bolnico in otroke v mrtvašnico.

* **Otroci so ovadili očeta.** V londonskem predmestju Whitechapel so triji otroci opozorili redarja na nekega moža, ki je stal pri avtomatu za čokolado in z magnetom kradel iz avtomata denar. Redar je tata prijel in odvedel kot priče tudi otroke s seboj. Izkazalo se je, da so ovadili otroci lastnega očeta. Storili so to na ukaz matere ki bi se bila rada ločila od moža, lenuha, tatu in suroveža. Velela je otrokom, naj očeta povsod zasledujejo ter ga naznanijo, ko ga zalote pri tatvini. To se je tudi zgodilo, in žena se loči sedaj od hudobnega in nemarnega moža, ki je zaprt radi tatvine. Policijski komisar pa je ženi svetoval naj se izseli, predno pride pijanec zopet iz ječe.

* **15 let star soprog.** Iz Newyorka poročajo, da je proglasil podkancelar v Newyorku zakon med 15 letnim fotografskim vajencem H. Daumom in 15 letno Edno Stewart neveljavnim. Izkazalo se je namreč, da je bil deček v zakon zapeljan. Edna Stewart je imela razmerje z oženjenim Peunom. Da bi lažje občevala, sta vajenca pregovorila, da se je z Edno Stewart oženil. Peun je duhovnika glede starosti vajenca nalagal, plačal vse poročne stroške ter ju poslal celo na ženitovansko potovanje ter par potem tudi z denarjem podpiral. Seveda pa je bila Edna pravzaprav njegova žena in ne vajenčeva. Penu je bil vedno pri Edni, Daumon pa je ostal še nadalje vajenec s 3 dolarji zaslužka na teden.

* **Sovražnik žen.** V ravno izišlem 9. zvezku „Ruskega arhiva“ pripoveduje V. Siman zanimive reči o generalu Helwigu, ki je bil za časa Nikolaja I. poveljnik dvinske trdnjave. Stari Helwig je bil neizprosen sovražnik žensk ter se jim je izogibal že od daleč. A carici Aleksandri, soprogi Nikolaja I., se nekoč vendar ni mogel izogniti. Car je namreč prišel v Dvinsko ter dejal Helwigu, ko je hotel pregledovati vojsko: „Ljubi Helwig, ti se vsedeš v voz poleg carice.“ Helwig se je zdrznil in rekel: „Vaše Veličanstvo, še nisem tako star, da bi moral sedeti v kočiji.“ „Ne, ker si star, nego radi tega, ker ti edini moreš vse carici razložiti, hočem, da sedeš v kočijo.“ „Poleg nje!“ je vzdihnil general. Drugi dan se je Helwig vozil s carico, a bil je čmeren, malo je govoril in kolikor je le mogel, je kazal carici hrbet. Car, ki je vedel za Helwigovo žensko mržnjo, je jahal blizu in se je jako veselil, ko je gledal čmernega generala in svojo soprogo, kateri nič kaj prav ni ugajala generalova nevljudnost. Pregledovanje vojakov se je končalo, in car je gratuliral generalu in dejal: „Carica in jaz se vabiva k tebi na čaj.“ General je komaj mogel izgovoriti: „Nimam gospodinje, Veličanstvo, saj sem samec.“ „In zakaj se ne oženiš,“ je poizvedoval car, „jaz bi imel za te izvrstno partijo.“ „Zato sem, Veličanstvo, že prestar.“ „Eh kaj, star!“ ga je izpodbijal car. „Kdor more več ur na dan sedeti v sedlu, ni še star za zakon. Toda čaj hočem piti pri tebi. Naprosi carico, naj nam pri tebi gospodinji.“ S težkim srcem je general moral to storiti in s težkim srcem je tudi srebal čaj, kojega mu je nalivala carica. Najhujše delo pa ga je še čakalo; pri odhodu mu je ponudila carica roko k poljubu. Premagal se je in z zardelim obrazom je ustregel etiketi. Ko pa so gostje odšli, je začel general očiščevati svojo dvorano: sam si je večkrat izplaknil usta in obrisal ustni, stopil je v toplo kopel, vzel drugo perilo in oblekel novo uniformo. Svojo obleko je pustil desinficirati in svoje stanovanje izkaditi. Stol, na katerem je sedela carica, pa je dal prevleči z drugim suknom!

Društva.

— **Dolenjski „Sokol“** v Novem mestu je imel v soboto svoj izvanredni občni zbor. Izvoljeni so bili v nadomestitev umrlih in premeščenega odbornika sledeči gg.: Franc Wokač, starosta; August Muru in Ludovik Medvešek odbornikoma.

— **Občni zbor slovenskega planinskega društva v Kamniku** dne 14. t. m. se zaradi premale vdeležbe članov ni vršil in se vrši taisti pri vsaki vdeležbi članov dne 23. t. m. to je v soboto večer ob 8. uri v hotelu Fischer.

Književnost.

— **Kersnikovi zbrani spisi.** V založbi L. Schwentnerja je izšel 4. zvezek Kersnikovih zbranih spisov: romana Lutrski ljudje in Testament. Uredil dr. Vl. Levec. Cena K 2·50 po pošti K 2·60. Sedaj sta celi dve knjigi teh spisov. Dobivata se tudi vezana. II. zvezek elegantno vezan v platno K 6·—, po pošti K 6·30, elegantno vezan v ½ usnje K 7·—, po pošti K 7·30.

— **„Cerkvene pristojbine“.** Ta brošura, ki smo jo že pred nekaj dnevi naznanili in priporočili, se dobiva pri pisatelju gosp. Roku Drofeniku v Ljubljani Florijanske ulice št. 33. Komad po 24 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. avgusta. V smislu v Ischlu sklenjenega dogovora se začno pojutrišnjem tukaj zopetna pogajanja med cislitvansko in med ogrsko vlado zastran avtonomnega carinskega tarifa. Ministrski predsednik Körber konferira dan na dan z resortnimi ministri in s poročevalci, da se določi stališče, ki ga pri teh pogajanjih zavzame dunajska vlada.

Dunaj 20. avgusta. Bivši deželni poslanec odvetnik dr. Löbl je bil tu aretiran. Obdolžen je goljufije.

Berna 20. avgusta. Vlada je iztirala vse nune, ki so prišle iz Francije in se naselile v Švici.

Beligrad 20. avgusta. Ministrski predsednik Vuić pojde v kratkem na Dunaj, da se z Goluchowskim dogovori glede obiska, ki ga avstrijskemu cesarju napravi srbski kralj.

Haag 20. avgusta. Burski generali Dewet, Delarey in Botha so dospeli sem in bili tu kakor v Rotterdamu sprejeti z nepopisnim entuziamom. Še včeraj so šli v Schweningen obiskat bivšega oranjskega prezidenta Steina, danes pa so se odpeljali h Krügerju v Utrecht.

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 19. avgusta 1902.

Skupni državni dolg v notah	101·75
Skupni državni dolg v srebru	101·60
Avstrijska zlata renta	121·55
Avstrijska kronska renta 4%	100·10
Ogrska zlata renta 4%	121·35
Ogrska kronska renta 4%	98·—
Avstro-ogrske bančne delnice	1585·—
Kreditne delnice	682·75
London vista	239·70
Nemški državni bankovci za 100 mark	117·05
20 mark	23·41
20 frankov	19·06
Italijanski bankovci	94·30
C. kr. cekini	11·26

Žitne cene v Budimpešti

dné 20. avgusta 1902.

Vsled ogrskega deželnega praznika sv. Štefana danes borza počiva.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol", ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 1·90. Po poštnem povzetji pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (12—11)

Se dobiva povsod!

Kalodont (2436—30)

neobhodno potrebna zobna Crême

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave,

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 18. avgusta poslali prispevke p. n. gospode in društva: Upravništvo „Slov Naroda" 159 K, uredništvo „Slovenca" 39 K, župnik Iv. Sakser v Hotederšici 10 K, poslanec dr. Ign. Žitnik ob vel. skupščini 10 K abiturjenti v Kranju dohodek veselice 92 K (po „Slov. Nar.), rajhenburški harambaša zbirko 6 K, sod. taj. soproga Cecil. Kavčnik v spomin rajne matere 50 K, narodni hôtel F. Paternost v Postojni zbirko 22 H, prof. Andr. Jurtela v Staropolju (Rus.) 20 K, prireditelji veselice v Žerovincih pri Ivanjnkovcih dohodek 10 K; podružnice: ženska na Vrhniki 105 K, ženska v Sežani 224 K, moška in ženska v Kamniku dohodek veselice 600 K, moška in ženska v Ribnici dohodek veselice 200 K (po „Slov. Nar.), za Brdo in okolico 127·60 K, za Pribloves in okolico 12 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Vipavski dijaki 25 K, kot polovico čistega dohodka veselice. — Živeli!

Za Kettejev nagrobni spomenik. Vipavski dijaki 25 K, kot polovico čistega dohodka veselice. — Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. avgusta: Marija Hermina Majeršič, uradnikova hči, 3½ leta, Karlovska cesta št. 5, jetika.

Dne 13. avgusta: Fran Brandstetter, stolarjev sin, 6 ur, Karlovska cesta št. 24, življenske slabosti.

Dne 15. avgusta: Alojzija Petmhar, kuharica. 83 let, Židovske ulice št. 5, naduha. — Marija Germek, gostija, 95 let, Stari trg št. 17, otrpnenje srca.

Dne 16. avgusta: Marija Matajc, zasebnica, 62 let, Rečne ulice št. 8, otrpnenje srca.

Dne 17. avgusta! Marija Peček, krojačeva hči, 6 mes.. Male čolnarske ulice št. 3, jetika. — Elvira Saloker, okrajnega živinozdravnika hči, 8 mes., Emonska cesta št. 8, želodčni in črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 11. avgusta: Ivana Habič, zidarjeva hči, 4 leta, jetika. — Gregor Kunc, dninar, 62 let, ostarelost. — Ivan Sirnik, pastir, 15 let, jetika.

Dne 12. avgusta: Terezija Režun, gostija, 63 let, rak na jetrih.

Dne 13. avgusta: Andrej Eichinger, prisiljenec, 63 let, kap. — Jakob Oražem, kajžar, 52 let, vodenica.

Dne 15. avgusta: Josip Petrič, gostač, 60 let, prisad.

V vojaški bolnici:

Dne 16. avgusta: Mihael Vovk, pešec, 22 let. rdeča griža.

V hiralnici:

Dne 12. avgusta: Marija Jakolin, gostija, 91 let, ostarelost.

Due 14. avgusta: Jakob Zalar, delavec, 53 let, vsled raka.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
19.	9. zvečer	736·3	20·4	sl. jug	jasno	0·0 mm.
20.	7. zjutraj	734·7	16·4	sl. sever	jasno	
„	2. popol.	732·4	28·3	sr. jzahod	skoro jas.	

Srednja včerajšnja temperatura 21·5°, normale: 18·5°.

Na prodaj je

hiša v Idriji

Fran Kogej prodaja prostovoljno radi družinskih razmer **hišo,** v kateri se nahaja že več let **pekarija** in **prodajalna** v pritličju. Hiša ima stanovanje s 6 sobami, 2 kleti in lep sadni vrt.

Natančneje se poizve pri g. **Fran Didič-u v Idriji.** (1988—1)

Vničujte

muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-153)

Najboljše sredstvo je amerikanski

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Čelovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovevare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). **Proga v Novomesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob. 8 uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, črez Selzthal iz Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 3. uri 32 m popoludne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 28 m zjutraj, ob 3. uri 5 m popoludne, ob 8. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. **iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 12. uri 6 m dopoludne, ob 5. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevnemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

„Triumph" štedilna ognjišča

za domačije, ekoromije, restavracije, zavode itd. Priznano izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780—41)

Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph"

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Dr. Ivan Javčar

odvetnik v Ljubljani

vsprejme

koncipijenta.

4 pari čevljev

za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje 1 par moških in en par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja se proti poštnemu povzetju. (1992—1)

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 21. Poštni predal 29.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje (1042-17)

renomiranih

Dürkopp - koles

in

Waffenräder.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

prva tovarna za ure v Mostu

HANNS KONRAD

eksportna hiša ur in zlatnine

Most (Brüx) štev. 64 Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka	gld. 3·75
Prava srebrna remontoarka	„ 5·80
Prava srebrna verižica	„ 1·20
Nikelnasti budilec	„ 1·95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima ziate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznalnih pisem. (2758—70)

Ilustrovani katalog zastonj in poštnine prosto.

Št. 789. (1986—1)

Razpis službe.

Na II. mestni deški petrazrednici, ki se z začetkom šolskega leta 1902/3 razširi v šestrazrednico, je stalno zasesti

mesto učitelja

Prosilci, v prvi vrsti za meščanske šole izprašani učitelji, naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom **najkasneje do 2. septembra t. l.** pri podpisanem c. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se ne bodo upoštevale.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,

dne 19. avgusta 1902.

Št. 156/pr. (1967—2)

Razpis.

Pri **upraviteljstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani** je izpraznjena

služba kontrolorja

z letno plačo 2.600 K, s pravico do dveh v pokojnino vštevnih petletnic po 200 K ter s prostim stanovanjem.

Prosilci za to službo vlože naj svoje pravilno opremljene prošnje

do dne 10. septembra 1902

pri podpisanem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 10. avgusta 1902.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — **Za zdravljenje otvorjeno celo leto.** (1879—4)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplejši vir na Štajerskem (38½° C). Enako učinkujoče kakor Gastein, Pfäffers v Švici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislične kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: **Med univ. dr. Rudolf Beck,** ta čas na Dunaju I., Haarhof 4

Lastnik: **Teodor Gunkel.**

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa toplic. — Najboljša in najcenejša, bakterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.

Naravnost pa razpošilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

P. n.

Usojamo si kar najbolje priporočati

prima-vina

lastnega pridelka, ob enem prosimo, da naju počastite v slučaju potrebe s precej obsežnim naročilom.

Ponujamo: **Lisansko rdeče, dobro za kri,** à **36** in **40 h, belo** à **40** in **48 h, šilher** à **30** in **32 h, črno dalmatinsko** à **28** in **30 h, belo** à **36 h, istrsko rdeče** à **26** in **28 h, teran** à **30** in **32 h, istrsko belo** à **28** in **32 h, muškat vino** à **50 h** za liter loco Pulj v posojenih sodčkih, ki se naj kar najhitreje franko vrnejo.

S spoštovanjem (1974—1)

Ivan in Nikolaj Orlič

veletrgovina z vinom v Pulju (Pola).

Barki: „Dobra Marija" in „Gospa s Trsata".

Med. dr. Eduard Bretl

bivši operacijski gojenec na graški kirurgični in gynaeikologični kliniki, bivši voditelj dr. Frlan-ovega zobozdravniškega ateljeja v Špitalskih ulicah in

Walter Hermsdorf (1971—2)

amerikan. dentist, bivši asistent na zobozdravniški visoki šoli v Chicagu, potem asistent pri dr. Frlan-u,

usojata si p. n. občinstvu naznaniti, da sta otvorila

zobozdravniški in zobotehnični atelje

na vogalu Špitalskih ulic in Mestnega trga.

Vhod: Pred škofijo štev. 1.

Razglas.

Državno (skupno) vojno ministrstvo namerava osigurati potom splošne konkurence predmete, označene v priloženem seznamu, in zaradi tega pozivlja, da se vpošiljajo pismene ponudbe.

Ponudniki se imajo po naslednjem ravnati:

I. Oziralo se bode le na avstrijske in ogrske državljane (tvrdke), katerih verodostojnost in usposobljenost je brezdvojbna. Na tvrdke, ki so že člani vojnih zalagalnih konzorcijev, se pri tej konkurenci ne bo oziralo.

Ponujene stvari morajo vsekako biti izdelane v tuzemstvu in iz tuzemskega materijala.

Pri podjetnikih dežel ogrske krone morajo se predmeti, ki se imajo preskrbeti in material zanje — poslednji v toliko, v kolikor se more dobiti v izdelovanje vzorcepravih vrst v potrebni množini in kakovosti in po jednakih ali nižjih cenah, kakor zunaj Ogrske — izdelati v onih deželah samih.

II. Ponudniki, ki niso že znani državnemu vojnemu ministrstvu od prejšnjih dajatev, imajo s spričevali dokazati svojo solidnost in zalagalno zmožnost.

V to, da napravijo taka spričevala, poklicani so:

1. glede tvrdk, protokolovanih v trgovskem registru:
   trgovske in obrtne zbornice, v katerih krajih so firme protokolirane.
2. glede onih ponudnikov, kateri niso protokolovani pri trgovskem sodišču:
   politične oblasti I. inštancije, v katerih okolišu je bivališče ponudnikovo.

Spričevala, ki jih napravijo za to poklicani organi, se ne vroče strankam, temveč pošljejo naravnost državnemu (skupnemu) vojnemu ministrstvu.

Ponudniki morajo torej za napravo takega dokumenta pravočasno vložiti prošnjo pri pristojni trgovski in obrtni zbornici (ali političnemu oblastvu prve stopinje) in v prošnji morajo točno navesti:

1. Ime in primek (besedilo tvrdke);
2. Obrtno stroko in bivališče;
3. Za izvršitev obravnave poklicano vojaško oblastvo (v predležečem slučaju državno (skupno) vojno ministrsvo);
4. Termin za vložbo ponudeb in
5. Količino in kakovost predmetov, katere mislijo oddati.

Odlok, ki ga na to prošnjo dobi podjetnik, priložiti se mora ponudbi.

III. Ponudba omejuje se le na predmete, navedene v seznamu in se more glasiti na vso množino, ali le na kakršen si bodi del.

IV. Vsi predmeti morajo se vlagati po naposled odobrenih pečatenih vzorcih in popisih, ki so na ogled razpoloženi pri monturnih skladiščih v Brnu, Budimpešti, Gradcu in na Dunaju (Kaiser-Ebersdorfu). Kakovost dobavnih predmetov mora oni omenjenih vzorcev vsaj enaka biti. Take vrste, od katerih je normiranih več velikosti, in od kojih potrebščina v priloženem seznamu ni navedena po posameznih velikostnih vrstah, morajo se zalagati po predpisanih ali pri naročbi določenih razmerah velikostnovrstnega odstotka.

Podjetnikom je prosto, obrniti se na imenovane monturno-upravne zavode, da jim proti plačilu prepuste uzorce. Podjetniki, ki imajo od prešnjih dobav vzorce, naj se v lastnem interesu preverijo o tem, da so ti vzorci še veljavni. Vrste, ki niso po zadnjem vzorcu izdelane, se brezpogojno ne bodo vzprejemale.

V plačilu, ki se zahteva od podjetnikov za te vzorce, obsežen je poleg cen, katere pravzaprav stane njih naprava, tudi 15% stranskih stroškov, ki jim ima vojaška uprava.

V. Oddaja kuhalne uprave za à 2 moža, ponvice, pokrovi za kuhalno orodje peščev, potem jedilne skledice s pokrovom in vodne majolike se morajo naenkrat do konca julija 1903 vročiti, med tem, ko se ima oddaja vseh drugih predmetov izvršiti vsaj do konca septembra 1903 v štirih jednakih obrokih tako, da se odda po jedna četrtina naročene množine do konca marca, maja, julija in septembra 1903.

Vojna uprava si izrecno pridržuje pravico, oddajno množino eventualno zmanjšati ali pa eventualno za polovico povišati.

Tako povišanje naročila se tudi lahko zgodi med letom 1903 in v tem poslednjem slučaju je ponudnik zavezan — večjo potrebščino oddati vsaj v štirih mesecih po naročilu in za tako naročbo veljajo iste cene in pogodbeni pogoji, kakor za prvotno naročbo.

VI. Ponudbe se imajo napraviti po formularju, ki je naveden v tem razglasu, v njih se mora točno in jasno navesti monturno skladišče, v katero se hoče oddajati, množino in nazvanje ponujanih predmetov, ceno, povedano v številkah in pismenih za vsak predmet in obrok oddaje.

Ko bi se vojna uprava ne mogla ozirati na oddajni kraj, katerega si je izbral ponudnik, zavezan je na lastne stroške in nevarnost odpošiljatev v drugo ali tudi več monturnoupravnih zavodov preskrbeti.

Zalagateljem more se pa sicer dovoliti, da oddajo predmete v monturno skladišče, ki je najbližje njih etablissementu, da se onde pregledajo in potem na njih stroške in nevarnost, če bi bilo treba, pošljejo v druge monturne zavode. Kožuhovine se pa morajo oddati direktno v dotična monturna skladišča.

Za one pošiljatve voznega blaga po železnici na monturna zalagališča, ki pridejo po vizitaciji, pri kateri se ni pokazalo nič pomanjkljivega, v last vojaškega erarja, dovoljeno je zalagateljem olajšilo vojaškega tarifa povračilnim potom, ter se zalagateljem na dotičnih voznih listih od strani monturnih zalagališč daje potrdilo, da je pošiljatev prešla v last vojaškega erarja.

VII. Če pa več ponudnikov skupno stavi ponudbo, imajo v ponudbi izrecno izjaviti:

1. Da se zavezujejo solidarično jamčiti za točno izpolnitev zalagalnih pogojev:
2. Kdo je v njih imenu pooblaščen v tej zalagalni zadevi občevati z vojno npravo.

Tako skupno ponudbo imajo podpisati vsi podjetniki in povedati svoj karakter in bivališče, ime in priimek.

VIII. Za zagotovljenje ponudbe je položiti varščino v znesku petih (5) odstotkov vrednosti, ki odpade na ponujane predmete po zahtevanih cenah, pri kaki na uradnih sedežih vojaške intendance poslujočih vojaških blagajnic (plačilnic).

Varščina ima se vložiti v gotovini ali vrednostnih papirjih, pripravnih za vlaganje kavcije.

IX. V ponudbi je navesti vložitev varščine in povedati, koliko da znaša in kakšna da je (gotovina, vrednostni papirji).

Depozitni list, ki ga izda vojaška blagajnica (plačilnica) o vloženi varščini, je tudi hkratu z zapečateno ponudbo, vendar v posebnem zapečatenem kuvertu (po obrazcu, navedenem na koncu razglasa) doposlati državnemu (skupnemu) vojnemu ministrstvu.

Opomni se, da se kuvertovane ponudbe in depozitni listi ne smejo dati skupaj v jeden kuvert, temveč se morajo posebej, pa vendar istočasno doposlati.

Radi vložbe jamščine naj se obrnejo ponudniki ob pravem času, in ne šele v zadnjih dneh pred potekom roka za vložitev ponudbe, na dotično vojaško blagajnico (plačilnico).

X. Ponudbe, ki morajo pri podjetnikih, ki niso znani državnemu vojnemu ministrstvu, biti opremljene z v točki II. omenjenimi odloki trgovinske in obrtne zbornice, oziroma politične oblasti, o prošnji za izpostavljenje spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti, in depozitni listi, o polaganju vadija, ki se morajo hkratu pa vendar posebej vposlati, morajo neposredno in vsaj do 15. oktobra 1902. leta ob 12. uri opoludne doiti pri vloženem zapisniku državnega (skupnega) vojnega ministrstva.

XI. V obliki pogodbenega načrta spisani podrobni pogoji ogledajo se lahko pri kornih indendancah, pri monturnoupravnih zavodih, navedenih v IV. točki, pri vseh trgovinskih in obrtnih zbornicah avstro-ogrske države, pri zvezi avstrijskih industrijalcev na Dunaju, pri trgovskem muzeju v Budimpešti in pri ogrskem deželnem industrialnem društvu v Budimpešti.

XII. Podjetniki imajo izjaviti v pnnudbah:

1. Da so zalagalne in pogodbene pogoje pregledali in tudi razumeli, in da se jim popolnoma podvržejo;
2. Da so vzorce razpisanih predmetov natanko ogledali in tudi glede materijala, iz kojega so narejeni in o načinu, kako so narejeni, se natanko poučili.

XIII. Ako ima ponudba v številkah in pismenkah različne cene navedene, veljajo v pismenkah navedene cene.

Ponudba pravno veže podjetnika od tistega časa, ko jo je vložil, vojaško upravo pa šele od onega časa, ko je onemu, ki dobi zalaganje, naznanilo državno (skupno) vojno ministrstvo, da je njegovo ponudbo vsprejelo.

Ponudnik odreka se pravici, odstopiti od ponudbe, in v § 862. obč. drž. zak. in v členih 318. in 319. avstrijskega in v §§ 314. in 315. ogrskega trgovskega zakona nahajajočim se obrokom za sprejetje njegove obljube.

XIV. Vojna uprava si pridržuje neomejeni izbor med posameznimi ponudniki.

Pri sicer jednakih pogojih se ponudnikom, ki izdelujejo ponujene predmete sami, daje prednost pred predkupci. Pri ponudbah je naznaniti izdelovalni kraj, oziroma od kod se dobivajo oni predmeti, katere se ponuja. (Glej formular za ponudbo.)

Če bi se kaka ponudba ne vsprejela v vsem obsegu, temveč z restringovanjem ponujene množine in cene, ima dotični ponudnik v petih (5) dneh, ko dobi dotično obveščenje, pri državnem (skupnem) vojnem ministrstvu vložiti pismeno izjavo, če sprejme spremembo svoje ponudbe ali ne.

Če se nasprotnik v petih dnevih ali nič ali pa le nedoločno izjavi, se bode smatralo, da vzprejmə modifikovano odobrenje ponudbe.

Če bi se pa od v kaki ponudbi skupno obseženih ponudkov vzprejel le jeden ali drugi, to takoj veže ponudnika.

XV. Ponudniki so zavezani, ko so se njih ponudbe povsem ali deloma vsprejele ali tudi z njih potrjenjem spremenile, položeno varščino dopolniti do zneska desetodstotne kavcije od določene dajalne vrednosti in skleniti pismeno pogodbo, katere jednemu paru se na ponudnikove stroške pritisne kolek po lestvici.

Ko bi se kak podjetnik, ko je dobil zalaganje, branil podpisati pogodbo — ali pa ne prišel k podpisu te pogodbe, če tudi se je pozval, tedaj nadomestuje pogodbo z vsem, deloma vzprejeta ali z njegovim pritrjenjem spremenjena ponudba v zvezi z načrtom pogojev, spadajočim k temu razglasu.

Na ponudbe predstoječim pogojem na kak način ne ustrezajoče ali prepozno vložene ali brzojavno stavljene ponudbe se ne bode oziralo.

Na Dunaju, dne 1. avgusta 1902.

Formular za ponudbo.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo.

1 krona kolek.

Jaz N

Ponudba.

N, stanujoč v . . . . . izjavljam s tem, da hočem oddajati nižje navedene predmete c. in kr. monturnemu skladišču v . . . . . v spodaj navedenih množinah po pridejanih cenah in obrokih.

Množina		Nazvanje	Cena						Oddaljni obrok
ponujanih predmetov			za		v številkah		v pismenkah		
					K	h	K	h	
	komadov		jeden	komad					$\frac{1}{4}$ do konca marca; $\frac{1}{4}$ do konca maja; $\frac{1}{4}$ do konca julija; $\frac{1}{4}$ do konca septembra 1903[1]
	garnitur		jedno	garnituro					
	itd.		itd.	itd.					

Jaz potrjujem:

1. da sem ogledal zalagalne in pogodbene pogoje, ki jih je izdalo državno (skupno) vojno ministrstvo pod oddelkom 13, št. 1480 iz leta 1902, in jih tudi razumel ter se jim popolnoma podvržem; nadalje
2. da sem vzorce razpisanih predmetov natančno ogledal in se natančno poučil, iz katerega materiala in kako so narejeni.

Za natančno izpolnitev svoje obljube jamčim z varščino . . . . . K, (to je 5% dajalne vrednosti) obstoječe iz . . . . . (gotovine, vrednostnih papirjev, listin), katera se je, kakor potrjuje v posebnem kuvertu hkratu doposlani depozitni list, vplačala pri vojaški blagajnici (vplačevalnici) v . . . . . .

Ponujeni predmeti se bodo naredili v $\frac{\text{moji tovarni (delavnici)}}{\text{tovarni, delavnici N. N.-a}}$ v N . . . . . (ulice, hišna št.)

Priložen je uradni odlok o prošnji za pridobitev spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti.

N . . . . . , dné . . . . . 1902.

(Lastnoročni podpis [ime in priimek] ponudnika, oziroma trg. sodno protokoliran vpis firme.)

[1]) Za kuhinjsko posodo, ponvice, pokrovne čašice za kuhinjsko posodo peščev, potem za jedilne skledice s pokrovi in za vodne majolike je v smislu točke V. razglasa določen oddajalni termin do konca julija 1903.

1990

Formular za kuvert ponudbe.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo

na

Dunaju.

Ponudba N. N. za zalaganje oblačilnih in opravilnih potrebščin vsled razglasa oddelek 13, štev. 1480 iz leta 1902.

Formular za kuvert za varščino.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo

na

Dunaju.

Depozitni list o . . . . . K . . . . . h (gotovine, vrednostnih papirjev, listin) k ponudbi I. I. glede zalaganja oblačilnih in opravilnih potrebščin po razglasu oddelek 13, št. 1480 iz leta 1902.

Gledé določene vpošiljatve ponudbe in depozitnega lista se izrecno opozarja na točko IX. razglasa.

Seznam predmetov, kateri se imajo zagotoviti.

Množina		Nazvanje	Cene so ponuditi za
400	garnitur	kožušnih poklad za kožuhe	1 garnituro
400	„	„ „ „ kož. ulanke	„
600	„	„ „ „ zimske atile	„
3.000	„	kož. ovratnikov za kožuhe ali kožušne ulanke	„
2.350	parov	rokavnih obšivov za kožuhe ali kožušne ulanke	1 par
1.150	garnitur	kož. okrajnikov za zimske atile	1 garnituro
26.000	komadov	listnic za podčastnike (novi vzorec)	1 komad
42.000	„	naskakalnih trakov k čakam (izvzemši za husarje)	„
	„	in h klobuku	
4.400		čopkov iz konjske žime z rožo k čaki { črnih	„
100	„	za pôljsko in trdnavsko artilerijo { rudečih	„
2.500	„	čopkov iz konj. žime { črnih, rudečih } za husarske čake	„
70	„		„
2.000	„	čopkov iz konj. žime { črnih, rudečih } z rožo k čapkam	„
50	„		„
5.600	„	peresnih čopov h klobuku	„
8.500	„	fesov s kitico	„
50	„	kitic za fese, navadnih	„
400	„	husarskih čak z navadno { hruševo rudečo, belo, temno modro, svetlo modro, pepelnato sivo } prevleko, z naskakalnim trakom, brez orla, brez rože, brez okrasa z vrvcami in brez čopka iz konj. žime	„
400	„		„
250	„		„
250	„		„
300	„		„
440	„	čapk z navadno { cesarsko rumeno, temno zeleno, hruševo rudečo, belo, svetlo modro, črešnjevo rudečo, temno modro } prevleko z lusk. trakom, brez orla, brez čopa iz konjske žime, z rumenimi verižicami za čopke iz konjske žime	„
250	„		„
450	„		„
300	„		„
300	„		„
200	„		„
600	„		„
1.600	parov	adjustiranih luskinskih trakov	1 par
1.900	komadov	obrokov obodčevih { k čeladi	1 komad
1.000	„	grebenskih pokrovov { k čeladi	„
900	„	„ šin { k čeladi	„
1.400	„	orlov { k čeladi	„
1.050	parov	stranskih vilic	1 par
100	„	adjustiranih luskinskih trakov	„
650	komadov	obrokov obodčevih { za čapke	1 komad
100	„	verižic za čopke iz konj. žime, rumenih { za čapke	„
2.600	„	orlov brez številke za čapke	„
24.000	„	orlov za čake, izvzemši za husarje, pôljsko in trdnjavsko artilerijo	„
3.200	„	orlov za čake brez štev. za poljsko in trdnjavsko artilerijo	„
2.100	„	orlov s številko za husarske čake	„
25.500	„	rož za čake (izvzemši za husarje)	„
3.200	„	rož za husarske čake	„
100	„	rož k čopkom iz konj. žime	„
17.000	„	kovinskih rož h kapi (novi vzorec)	„
11.500	„	pakfonastih številk za čake in za orle k čapkam	„
4.300	„	oklepnih verižic z levovimi glavami	„
1.300	„	emblemov za lovske klobuke s številko	„
1.600	„	„ „ klobuke za tirolske cesarske lovce	„
56.000	„	držalcev za naboje	„
1.600	parov	krilatih koles	1 par
2.300	komadov	konjiških strelskih počastil	1 komad
200	„	znakov za telegrafiste	„
2.800	„	topniških mernih počastil	„
1.400	„	delavskih odličil za pijonirje	„
40.000	„	zaponk za pasove, { grbov za zaponke k pasu	„
40.000	„	kljuk za infanterijski pas	„
50.000	„	mesingastih kapselnov za legitimacijski list	„
10.000	„	malih ušesc { za šotorne stene nosilne šotorne oprave	10 komadov
6.090	„	velikih „ z zagozdo	„
1,550.000	„	gladkih rumenih { velikih, majhnih } uniformskih gumb	100 kom.
360.000	„		„
2,000.000	„	gladkih belih { velikih, majhnih } raz. kompaslov in oliv	„
600.000	„		„
650.000	„	numeriranih { velikih, majhnih } uniformskih gumb	„
220.000	„		„
115.000	„	rumenih { velikih, majhnih } ulanskih gumb (kompaslov)	„
20.000	„		„
150.000	„	belih { velikih, majhnih } ulanskih gumb (kompaslov)	„
20.000	„		„
45.000	„	rumenih } husarskih gumb (oliv)	„
40.000	„	belih } husarskih gumb (oliv)	„
210.000	„	črnih } cinkastih gumbov	„
350.000	„	belih } cinkastih gumbov	„
135.000	„	črinh	1 komad
150	„	svetlosivih { navadnih ovratnic brez sukničev }	„
200	„	rumenih { navadnih ovratnic brez sukničev }	„
75.000	parov	usnjatih } rokovic	1 par
130.000	„	ovčjevolnenih*) } rokovic	„
11.000	metrov	port za čako, čapko ali čepico za { narednike	1 meter
13.000	„	desetnike }	„
1.600	„	distinkcijskih portic za narednike in jednako postavljene z napuščom	„
18.000	„	distinkcijskih portic za narednike in jednako postavljene brez napušča	„
11.000	„	pozlačenih naramnikov { širokih	„
32.000	„	ozkih }	„
7.000	„	naramnikov za jednoletne prostovoljce in prostovoljno naprej služeče	„
15.000	„	naramnikov za častniške sluge in konjske strežnike	„
3.500	garnitur	svetlomodrih obešalnih vrvic h kožuhom ali kožušni ulanki	1 garnituro
7.500	„	črnorumenih obešalnih vrvic	„
2.250	„	črnorumenih obešalnih vrvic k zimski atili	„
300	„	rujavih obešalnih vrvic ·/.	„
130.000	metrov	vrvic k atilam (tudi k hlačam za husarje in naramnih petelj)	1 meter
6.500	komadov	vrvičnih okraskov volnenih, za husarske čake	1 komad
4.300	„	vrvic, volnenih, h klobukom	„
14.000	metrov	vrvic k čaki, čapki ali čepici	1 meter

Množina		Nazvanje	Cene so ponuditi za
6.000	komadov	naramnih petelj h kožuhu ali kožušni ulanki	1 komad
38.000	„	škrlatno rudečih strelskih počastil	„
7.000	„	travnatozelenih počastil za strelce (novi vzorec)	„
2.000	„	nadtopničarskih vrvic	„
3.100	„	krmarskih znakov za pijonirske čete ali delavskih počastil za železniški ali brzojavni polk (novi vzorec)	„
49.000	„	infanterijskih } portepejev	„
13.000	„	konjiških } portepejev	„
5.000	„	vrvic za obešanje signalnih rogov	„
2.000	„	ulankinih pramov	„
68.000	„	rožic za atile	100 kom.
100.000	metrov	črnorumenih vrvic za ogrske hlače	1 meter
85.000	garnitur	modrosivih } petelj za plašče	1 garnitura
7.000	„	rujavih } petelj za plašče	„
3.500	komadov	vrvic za obešanje revolverjev brez peresne kljuke	1 komad
650	„	bobenskih { brez kijcev	„
700	„	bobenskih { tulov za kijce	„
2.500	parov	bobenskih { kijcev	1 par
450	komadov	signalnih rogov z ustnikom v { A	1 komad
3.000	„	signalnih rogov z ustnikom v { F	„
40	„	bobenskih { rakev	„
6.500	„	bobenskih { kož	„
100	„	bobenskih { obročev { gornjih	„
110	„	bobenskih { obročev { spodnjih	„
550	„	bobenskih { obročev	„
3.800	„	bobenskih { strun	„
130	„	bobenskih { natezalnic z vijaki za mesingaste bobne	„
700	„	bobenskih { natezalnic z vijaki za aluminjeve bobne	„
100	„	bobenskih { nosilnih kljuk	„
250	„	ustnikov za signalni rog	„
11.000	„	česal brez ročnih jermenov	„
20.000	„	konjskih krtač brez ročnih jermenov	„
22.000	„	ročnih okril	„
1.000	„	nosilnih pasov h kuharskemu orodju za 5 mož	„
45.000	metrov	motvoznih pasov za tornistre z naboji	1 meter
40.000	„	vrvic za šotorno steno nosilne oprave	„
6.500	komadov	pičnih vrvij	1 komad
4.000	„	bineljev za konje	„
9.000	„	veder za napajanje	„
70.000	„	šotornih količev } za nosilno šotorno opravo	„
600	„	šotornih (špic) vrhov } za nosilno šotorno opravo	„
145.000	„	oliv za šotorne stene nosilne šotorne oprave	100 kom.
100	„	ročnikov za taborske sekire	1 komad
2.300	„	konjskih količev	„
11.800	parov	dragonskih { ostrog z vijaki	1 par
7.500	„	huzarskih { ostrog z vijaki	„
27.000	komadov	igel k telečaku ali orodnemu tornistru	1 komad
6.000	kilogramov	lesenih podplatnih žebljev za usnjate čevlje	1 *kg*
75.000	parov	podkvic z 10 žeblji	1 par
2.300	komadov	vrtilnih { brez trnja	1 komad
3.800	„	zaponk { s trnjem { večjih	„
2.000	„	zaponk { s trnjem { manjših	„
2.000	„	ovalnih opon } črno lakiranih } za tornister (nosilo)	„
1.600	„	sklepov } črno lakiranih } za tornister (nosilo)	„
2.500	„	dvojnih gumb } črno lakiranih } za tornister (nosilo)	„
2.500	„	dvojni gumb za zanetiti } črno lakiranih } za tornister (nosilo)	„
2.100	„	peresnih kljuk } za tornistersko nosilo	„
500	„	nosilnih kljuk } za tornistersko nosilo	„
2.500	„	natezalnih škrbcev brez motvoznega pasa } za tornistre za patrone	„
2.500	„	nadomestnih peresnih kljuk } za tornistre za patrone	„
3.000	„	natezalnih vijakov } za tornistre za patrone	„
2.000	„	plošnatih ušes z vijak. maticami } za tornistre za patrone	„
1.000	„	natezalnih škrbcev } za tornistre za patrone	„
2.000	„	zaponk brez trnja { za infanterijske nabojnače	„
10.000	„	zaponk brez trnja { za obešalna jermena hlevnih uzd	„
300	„	pripenjalnih kaveljnov h konjiški sablji M. 1877	„
1.600	„	zaponk za puškina jermena	„
200	„	kljuk za jermena repet.-karabinarjev	„
4.000	„	peresnih kljuk k vrvici za pripenjanje revolverja	„
600	„	taborišnih sekir z ročniki	„
4.000	„	klinastih uzd	„
1.800	„	jezdil (brez žvalnih kaveljnov) } nepokositrenih	„
2.500	„	žvalnih kaveljnov { desnih } nepokositrenih	„
2.500	„	žvalnih kaveljnov { levih } nepokositrenih	„
2.000	„	žval } nepokositrenih	„
1.000	parov	stremen } nepokositrenih	1 par
6.500	komadov	obešalnih verižic za uzde brez pripenjal } nepokositrenih	1 komad
450	„	usnjatih držal za sedlo z vijaki { sprednja	„
400	„	usnjatih držal za sedlo z vijaki { zadnja	„
5.000	garnitur	skladnih kosov za sedla iz sirove goveje kože v celih kožah zaznamovane	1 garnitura
7.500	komadov	infant. kuh. posod (s kastrolo)**) brez pokrovca	1 komad
8.500	„	skled za infant. kuhalno posodo (nov vzorec)**)	„
226	„	pokrovskih skledic za infant. kuhalno posodo (star vzorec)**)	„
1.000	„	vodnih majolk**)	„
1.200	„	konjiške kuhalne posode**)	„
95.000	„	jedilnih skledic s pokrovom**)	„
250	„	kozarcev za kavine porcije	„
1.600	„	svetilk za čete z { nosilno zagozdo	„
600	„	(novi vzorec) { nosilnim sklepom	„
100	„	kaserol k infant. kuh. orodju**)	„
10.000	metrov	platna za zavijanje	1 meter
400	komadov	gotovih { kap	1 komad
100	„	gotovih { kaput in sukenj { iz sivomelirane haline za jetnike	„
200	„	gotovih { životov z rokavi { iz sivomelirane haline za jetnike	„
20	„	gotovih { zimskih hlač z železjem { iz sivomelirane haline za jetnike	„
600	„	gotovih { zimskih hlač brez železja { iz sivomelirane haline za jetnike	„
400	„	žepnih robcev iz plavo natisnjene bombaževine za jetnike	„
100	parov	škorenj iz klobučine	1 par

*) Za platneni obšiv potrebno podšivno platno se dobi od vojnega erarja po 42 vin. meter.
**) Predno se pokositrijo in ko so bili pokositreni pregledajo se v etablisementu izdelovalca od organov dotičnih monturnih založišč.

Koncipijent

išče službe

pri advokatu v mestu deželnega in okrožnega sodišča.

Ponudbe pod šifro **„Celovec"** na upravništvo »Slov. Naroda«. (1984—1)

Učenec

(1961—3)

14 do 15 let star, s primerno šolsko izobrazbo ter slovenskega in nemškega iezika zmožen, sprejme se v trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe sprejema **J. Razboršek** v Šmartnem pri Litiji.

Najfinejši in najboljši čaj svetá

INDRA TEA.

Letošnji pridelek je ravnokar došel. Ponudbe za Avstro-Ogrsko sprejema (1973—1)

INDRA TEA IMPORT COMPANY, ZAGREB.

Sem trgovsko izobražen, imam večletno potovalno prakso in želim pridružiti se kakemu podjetju z vlogo (1965—1)

K 20.000

Oglasila prosim pod **„Trgovec"** na upravništvo »Slov. Naroda«.

Orožniški nadstražnik želi se seznaniti z gospico v svrho ženitve.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati do 15. septembra t. l. na upravništvo „Slov. Naroda" pod naslovom „Adrija".

(1664-2)

Pozor! Kolesarji in hribolazci Pozor!

(1790) **predno pijete mrzlo pijačo, izpijte kozarček** a (9)

Cvekovega brinovca iz Kamnika!

Absolviran pravnik

želi vstopiti pod ugodnimi pogoji v notarsko pisarno kot **notarski kandidat.**

Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo »Slov. Naroda«. (1993)

---

4 pari čevljev K 5·90

poštnine in drugih stroškov prosto se pošljejo na vsako pošto le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje 1 par moških in 1 par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za K 5·90. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja se proti povzetju.

Zaloga čevljev (1985)

F. WINDISCH, Krakov štev. SM/42.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Gld. 6 Gld. 6

Kršćanska trvdka. Ustanovljena l. 1860.

Nedosežno

po svoji lepoti in natančnosti so moje pristne švicarske

briljantne črne jeklene

Savonnet-remontoir-ure, dvojnato krite s trojnimi briljant-črnojeklenimi pokrovci, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno reelno jamstvo), s patent notranjo uravnavo kazalnikov, s kakor opal se bliščečo fodant-cifrnico, okraj, kazalniki, obod in kronica so iz **pristnega double-zlata.** Te ure so vsled sveje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavitjem gld. 6.—.

Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako fini izpeljavi, gld. 7·—. **K tem uram primerne gosposke in damske verižice iz doube-zlata z obeskom gld. 1·50.** Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3·—. Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnim pokrovom gl. 5·—. Razpošilja se po poštnem povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

Jožef Spiering

na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c.

Velik ilustrovan cenik ur, verižic, prstanov itd. gratis in franko. (1283—12)

Lepo posestvo

(1956—2)

v Jesenicah na Dolenjskem

obstoječe iz **63 oralov zemljišča, od tega 10 oralov vinograda, lepa hiša, pristava, prostorna,** tudi za obrtnijske namene vporabjive, in **gospodarskih poslopij je vsled smrti ceno za prodati.** Vinograd, s hišo in velikimi kletmi, ima lepo lego in je z najžlahtnejšimi trtami na novo zasajen.

Natančneje se poizve pri **Frančiški Namorš v Jesenicah na Dolenjskem.**

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je **najboljši svetovni govorilni aparat.** Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld. (1329-21) **Tudi na obroke.**

Grammophon-Automat

v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohodkov **za gostilne.** Cena 120 in 130 gld. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. **Plošče iz trdega gumija** v veliki izberi, tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni pevec Fran Naval-Pogačnik, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

Dva učenca

z dežele, poštenih starišev, koja imata veselje do trgovine, se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga na Notranjskem.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (1930—5)

(1987—1)

Pekarija

z opravo se takoj odda v najem.

Več pove upravništvo „Slov. Nar.«.

Mesečno stanovanje

z dvema elegantno opremljenima sobama **se odda** (1989—1)

na Tržaški cesti št. 45.

Trgovci!

Ker primanjkuje trgovcev, **se dajo v najem** pod ugodnimi pogoji v lepem kraju ležeči

prostori za trgovino z mešanim blagom.

Prometa na leto je 50.—60.000 gld. Natančneje pove upravništvo »Slov. Naroda«. (1960—2)

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja

dobre vrste

kakor tudi (2626—75)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Graška trgovska akademija.

Javni, državno podpirani zavod v vrsti štirirazredne višje srednje šole. Absolventi vživajo v polnem obsegu pravico, da vstopijo za jednoletne prostovoljce, kakor tudi pravico, da si iščejo določne službe, oz. urade.

Dne 18. septembra t. l. se začne 40. šolsko leto. Sprejemajo se absolventi nižjih srednjih šol, kakor tudi meščanskih šol (ti pod gotovimi predpogoji). Sprejetje iz drugih enako postavljenih šolskih zavodov je odvisno od dovoljenja vis. ministrstva. Zavod je sprejel ono dalekosežno novo organizacijo, ki kar najsigurneje daje možnost dijakom, da lahko zmagujejo obilno učno gradivo, ki se mora na trgovskih akademijah vsled dvojne smeri (splošna in strokovna izobrazba) proučiti. V prvem letniku se v obče poučuje le en tuji jezik.

Pripravljalni razred se vzdržuje posebej za manj vsposobljene prosilce, kakor tudi za učence, ki še niso dovolj zmožni nemškega jezika.

Z zavodom je združen **jednoleten abituriJentski tečaj** (začetek 5. oktobra) za absolvente višjih srednjih šol in tem enakih učnih zavodov, ki se hočejo posvetiti trgovskim in industrijalnim podjetjem ali pa hočejo kot visokošolci (juristi) svoje znanje razširiti času primerno.

Tudi se vzdržujejo prosti, na nikako določeno predpripravo navezani **pol- in celoletni tečaji** za gospode in posebej za dame. (Začetek 18. septembra in 15. februvarja.)

Prospekte razpošilja in daljna pojasnila, tudi radi preskrbljenja učencev, daje **ravnateljska pisarna v Gradcu,** Kaiserfeldgasse št. 25.

(1724—5) **Ravnatelj: J. Berger.**

Oton Seydl

zobotehnik v Ljubljani in bivši družabnik

g. dra. Rado Frlana

zobozdravnika v Ljubljani, naznanja, da otvori tekom prihodnjih dnij (1978—2)

zobozdravniški in zobotehnični atelje

v dosedanjih prostorih ateljeja gg. dra. Rado Frlana in Otona Seydla, to je

v Špitalskih ulicah št. 7, 1. nadstr.

v družbi s priznanim zobozdravnikom z Dunaja.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko v Ljubljani.

Vabilo

na

redni občni zbor

kateri se bode vršil

v četrtek, 21. dan avgusta 1902, ob 3. uri popoldne

v pritličnih prostorih „Narodnega doma".

Dnevni red:

1. Pozdrav.
2. Poročilo o odborovem in društvenem delovanju v preteklem letu.
3. Poročilo o blagajničnem stanju.
4. Volitev predsednika in odbornikov.
5. Volitev treh računskih preglednikov
6. Eventualia.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1902.

(1949—3) **Fr. Terdina,** predsednik.

H. Suttner v Kranju.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo

prodajalno ur, zlatnine in srebrnine

zelo **povečal,** ter v to svrho izdal tudi **nov krasen cenik,** ki ima blizu 600 podob, in katerega pošljem na zahtevo vsakemu zastonj in franko.

V zvezi sem z največjimi evropskimi tovarnami. Fine **žepne ure** dobivam **naravnost iz prvih švicarskih tovarn v veliki množini,** zato mi je mogoče prodajati jih po jako nizki ceni. Prav to je tudi vzrok, da razpošiljam blago dan na dan v vse domače kraje, pa tudi v inozemstvo, zlasti v Ameriko.

Mnogo denarja si vsak prihrani, kdor rabi dobro idočo uro, ali razno blago iz zlatnine in srebrnine, ako se obrne do moje tvrdke, ker po tej **nizki ceni** ne prodaja nihče drugi tako dobrega blaga. — Da je moje blago res fino in vsakemu povšeči — ker takoimenovanega dunajskega blaga sploh nimam v zalogi — dokazuje na stotine zahvalnih pisem, ki so vsakemu pri meni v pregled na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

H. SUTTNER

urar v Kranju. (1932—3)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.